

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra humanitních věd

Bakalářská práce

Sociální a ekonomický rozvoj obce Vlachovo Březí

Kateřina Koubová

© 2018 ČZU v Praze

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Kateřina Koubová

Veřejná správa a regionální rozvoj

Název práce

Sociální a ekonomický rozvoj obce Vlachovo Březí

Název anglicky

Social and Economic Development of the Municipality Vlachovo Březí

Cíle práce

Cílem práce je analyzovat a zhodnotit ekonomický a sociální rozvoj obce Vlachovo Březí. Zhodnocení je provedeno na základě projektů realizovaných v obci v posledních letech. Na tomto základě budou vyhodnoceny rozvojové perspektivy obce a navrženo její další směřování.

Metodika

Z metodologického pohledu bude využito především techniky studia dokumentů odborné povahy a sekundární analýzy dat. Také bude využito primárního sběru dat pomocí spolupráce s realizátory rozvojových projektů a představiteli obce. Dále bude použita technika focus group se zaměřením na zjištění povědomí mladé generace o rozvojových projektech obce.

Doporučený rozsah práce

30 – 40 stran

Klíčová slova

ekonomický rozvoj, hospodaření obce, obec, projekt, regionální rozvoj, sociální rozvoj, Vlachovo Březí

Doporučené zdroje informací

- ESKELINEN, Heikki, et al.: *Competitiveness, Localised Learning and Regional Development: Specialization and Prosperity in Small Open Economies*, Taylor and Francis, 2002. ProQuest Ebook Central, <https://ebookcentral-proquest-com.infozdroje.czu.cz/lib/czup/detail.action?docID=169634>.
- KADEŘÁBKOVÁ, J. – PEKOVÁ, J. *Územní samospráva – udržitelný rozvoj a finance*. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2012. ISBN 978-80-7357-910-4.
- MATES, P. – WOKOUN, R. *Malá encyklopedie regionalistiky a veřejné správy*. Praha: Prospektrum, 2001. ISBN 80-7175-100-6.
- PEKOVÁ, J. *Finance územní samosprávy : teorie a praxe v ČR.*
- PEKOVÁ, J. – PILNÝ, J. – JETMAR, M. *Veřejný sektor – řízení a financování*. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2012. ISBN 978-80-7357-936-4.
- SKOKAN, K. *Konkurenceschopnost, inovace a klastry v regionálním rozvoji*. Ostrava: Repronis, 2004. ISBN 80-7329-059-6.
- TOTH, P. *Ekonomické aktivity obcí a měst*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2014. ISBN 978-80-7380-491-6.
- WOKOUN, R. *Regionální rozvoj : východiska regionálního rozvoje, regionální politika, teorie, strategie a programování*. Praha: Linde, 2008. ISBN 978-80-7201-699-0.
- WOKOUN, R. *Základy regionálních věd a veřejné správy*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2011. ISBN 978-80-7380-304-9.

Předběžný termín obhajoby

2018/19 ZS – PEF (únor 2019)

Vedoucí práce

Ing. Jakub Husák, Ph.D.

Garantující pracoviště

Katedra humanitních věd

Elektronicky schváleno dne 21. 11. 2018

prof. PhDr. Michal Lošťák, Ph.D.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 21. 11. 2018

Ing. Martin Pelikán, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 27. 11. 2018

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou bakalářskou práci " Sociální a ekonomický rozvoj obce Vlachovo Březí" jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucího bakalářské práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu použitých zdrojů na konci práce. Jako autorka uvedené bakalářské práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušil autorská práva třetích osob.

V Praze dne 29.11.2018

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala Ing. Jakubu Husákovi, Ph.D. za cenné rady a připomínky, které mi poskytl při zpracování této bakalářské práce. Dále chci poděkovat panu starostovi Lubomíru Dragounovi za podané informace a materiály, řediteli Základní školy profesora Josefa Brože panu Mgr. Michalovi Novotnému za možnost pracovat s žáky a v neposlední řadě radnímu města panu Ing. Pavlu Koubovi za odborné konzultace. Zároveň bych chtěla poděkovat své rodině a mým nejbližším za podporu po celou dobu mého studia.

Sociální a ekonomický rozvoj obce Vlachovo Březí

Social and Economic Development of the Municipality Vlachovo Březí

Souhrn

Tématem této bakalářské práce je Sociální a ekonomický rozvoj obce Vlachovo Březí. Práce je rozdělena do tří částí. V první teoretické části jsou uvedeny a vysvětleny charakteristické pojmy týkající se regionálního rozvoje, rozvoje obce a obce samotné. Druhá část – praktická, je věnována charakteristice obce Vlachovo Březí včetně její historie. Na základní charakteristiku navazuje popis projektů, které byly v obci za poslední roky realizovány s pomocí dotací. Detailně jsou popsány dva z nich, které v posledních letech významně zasáhly do rozvoje obce. Zhodnocen je jejich vliv na místní sociální a ekonomický rozvoj. Poslední část práce se zaměřuje na obyvatele a jejich povědomost o regionálním rozvoji v obci, jeho financování a přínosu pro obec. Tato část je vypracována metodou focus group se žáky místní základní školy. Materiály a informace pro zpracování práce jsou primárně čerpány z interních zdrojů obecního úřadu a formou konzultací se zaměstnanci.

Klíčová slova: regionální rozvoj, obec, Vlachovo Březí, projekt, ekonomický rozvoj, sociální rozvoj, hospodaření obce

Summary

The topic of the thesis is “Social and economy development of the municipality Vlachovo Březí”. The thesis is divided into three parts. Important concepts of regional development, community development and authorities of municipality are explained in the first theoretical part. The second part – practical, is about characteristic of the village and its history. The projects that have been implemented during last years with subsidies are described there. Two of the projects are described in details. These projects are very important for local residents and for development of municipality. Their influence on social and economical state is evaluated. The last part of this thesis is about local residents and

their mind about regional development, its financing and about the benefits to the community. This part is worked by the focus group method with the pupils of the local elementary school. Materials and information for the thesis are from internal resources of the municipal office and in consultation with employees.

Keywords: regional development, municipality, Vlachovo Březí, project, economic development, social development, the financial management of municipality

Obsah

1	Úvod	10
2	Cíl práce a metodika.....	11
3	Teoretická část	12
3.1	Veřejná správa.....	12
3.1.1	Státní správa.....	12
3.1.2	Územní samospráva.....	13
3.2	Vznik a struktura obce	13
3.2.1	Obec 13	
3.2.2	Obecní úřad.....	14
3.2.3	Zastupitelstvo a Rada.....	14
3.2.4	Starosta a místostarosta.....	15
3.3	Regionální politika	15
3.3.1	Region 16	
3.3.2	Vznik regionální politiky	17
3.3.3	Historie a vývoj regionální politiky	18
3.3.4	Nástroje regionální politiky	20
3.3.5	Sídelní struktura.....	21
4	Vlastní práce.....	24
4.1	Charakteristika obce.....	24
4.1.1	Geografická poloha.....	24
4.1.2	Historie.....	24
4.1.3	Obyvatelstvo	27
4.1.4	Občanská vybavenost a složky zřízené obcí.....	30
4.1.5	Významné památky obce.....	31
5	Analýza dosažených výsledků.....	33
5.1	Rozvoj obce.....	33
5.1.1	Rozvoj obce od 90. let	33
5.1.2	Rozvoj v posledních šesti letech (2012–2018)	34
5.2	Analýza projektů posledních šesti let.....	35
5.2.1	Projekt: Panský Pivovar – rekonstrukce památkového objektu.....	37
5.2.2	Projekt: Třídy pro výuku přírodních věd	40
5.3	Vyhodnocení povědomí žáků.....	43
5.3.1	Vyhodnocení vstupního povědomí formou ankety.....	43
5.3.2	Výsledky focus group	45
5.3.3	Návrhy pro zlepšení povědomí žáků o rozvoji obce.....	46
5.4	Zhodnocení a budoucí rozvoj obce	47

6	Závěr	49
7	Seznam použitých zdrojů	52
8	Přílohy.....	54

Seznam tabulek

Tabulka 1: Počet členů zastupitelstva podle počtu obyvatel v obci	14
Tabulka 2: Rozložení obyvatel podle dosaženého vzdělání	29
Tabulka 3: Související úspěšně realizované projekty v oblasti vzdělávání	41

Seznam grafů

Graf 1: Velikostní kategorie obcí v ČR podle počtu obyvatel.....	23
Graf 2: Stavby obyvatel k 1.1. daného roku	27
Graf 3: Vývoj počtu žen a mužů v obci	28
Graf 4: Podíl obyvatel podle věku k 1.1. 2017	29
Graf 5: Sňatky, rozvody a potraty.....	30
Graf 6: Počet projektů podle zdroje financování	34
Graf 7: Oblasti realizovaných projektů dle objemu vynaložených financí	36
Graf 8: Odpovědi na otázku: Kdo změny v obci organizuje a zařizuje?	44

1 Úvod

Obec Vlachovo Březí je malé městečko v podhůří Šumavy, asi 11 km od Prachatic. Pro svou bakalářskou práci jsem si tuto obec vybrala proto, že jsem se zde narodila, vyrůstala a bydlím zde dodnes. Vlachovo Březí má za sebou bohatou historii, co se týká rozvoje. Za posledních pár let se zde uskutečnilo a realizovalo mnoho projektů, které přispěly nejen k rozvoji obce, ale i k lepšímu životu v ní a také lepší konkurenceschopnosti mezi okolními obcemi. K financování projektů přispěly různé dotační výzvy z Evropských fondů, ale i operační programy českých ministerstev. Pomocí úspěšných žádostí se tak podařilo zrealizovat projekty, díky kterým se život v obci rozvíjel a bude rozvíjet i nadále.

Rozvoj obce je důležitý nejen pro své současné obyvatele, ale i pro případné potenciální zájemce bydlet právě v této obci. Nejčastějším hlediskem, jak se na rozvoj lze dívat, je z pohledu sociálního a ekonomického. Sociální hledisko se zajímá o život lidí v obci - občanská vybavenost, společenské vyžití, spolky a zájmové skupiny, dopravní dostupnost a vzdělání. Demografie je také jednou ze součástí analýzy rozvoje. To všechno jsou faktory, které ovlivňují budoucí rozvoj obce. Rozhodně ale nejsou všechny. Další směřování obce může být ovlivněno i dalšími neočekávanými vlivy, se kterými se musí místní obyvatelé sžít.

Důležitým článkem v socioekonomickém rozvoji je především člověk. Každý člověk v rámci rozvoje, by se měl zajímat o svou obec a snažit se něco zlepšit. Ať už v sociálním rozvoji nebo v tom ekonomickém. Mohl by se například podílet na projektech, vnést do rozvoje obce své nápady a tím posunout život v obci, její společnost a závěrem celou obec o krok k lepšímu. Jedině ve spolupráci s místními obyvateli se daří navést obec k tomu správnému směru rozvoje.

Z tohoto důvodu jsem se rozhodla spolupracovat se žáky místní základní školy profesora Josefa Brože a zjistit, jak se zajímají o to, kde žijí a jak vnímají proběhlé změny v obci Vlachovo Březí. Žáci tak budou mít větší povědomí o dění v obci a budou vědět o možnostech, jak se do něj zapojit. V závěru této práce budou výsledky šetření zanalyzovány.

2 Cíl práce a metodika

Cílem práce je zhodnotit sociální a ekonomický rozvoj obce Vlachovo Březí a zjistit informovanost mladé generace o proběhlých změnách v obci. Zhodnocení je provedeno na základě uskutečněných a realizovaných projektů, které v obci proběhly za posledních šest let. Úkolem je zjistit, zda se obec v průběhu těchto let rozvíjela a zda projekty měly vliv na místní život obyvatel. V práci jsou uvedeny projekty, které nejvíce přispěly k rozvoji. Dva z nich jsou detailně představeny z pohledu obsahového a účelového. V závěru se práce zaměří na povědomost mladé generace o fungování místního rozvoje, jeho vlivu na život obyvatel a rovněž na organizaci všeho potřebného k realizaci projektů.

V teoretické části jsou vysvětleny základní pojmy, které se týkají regionálního rozvoje a jsou nezbytné pro pochopení následné problematiky. Popsána je charakteristika obce, obecního úřadu a dalších složek nezbytných pro fungování obce. Dále jsou vysvětleny termíny regionální politiky, její historie i vývoj v České republice. Informace pro tuto část budou zpracovány především studiem odborné literatury o dané problematice (sekundární analýza dat).

Praktická část se bude zabývat charakteristikou obce Vlachovo Březí. Je zde popsán vznik a vývoj obce v historii, geografická poloha, dopravní dostupnost, život obyvatel, vybavenost obce včetně památek a významné osobnosti.

Na projektech, které byly zrealizovány v obci v posledních šesti letech, je demonstrován rozvoj obce hlavně z pohledu sociálního. Detailně jsou popsány dva projekty, které výrazně přispěly k rozvoji a lepšímu životu místních obyvatel.

Závěr práce je zaměřen na žáky místní základní školy a jejich povědomost o projektech a změnách, které se v obci v poslední době uskutečnily a přispívají tak k jejímu rozvoji. Jejich znalosti o termínech spojených s regionálním rozvojem jsou zjišťovány pomocí ankety, jakožto vstupního povědomí dětí. Názory a nápady žáků jsou poté získány formou techniky focus group. Metoda výzkumu focus group byla vybrána z důvodů její využitelnosti v menším počtu respondentů a současně kvůli možnosti vyjádřit myšlenky žáků otevřeně v kolektivu třídy a rozvázat tak diskuzi k danému tématu.

Informace a data budou čerpany z interních dokumentů a materiálů obecního úřadu, místních veřejně dostupných publikací a konzultací s pracovníky obecního úřadu. Využity budou také internetové zdroje a webové stránky obce společně s daty Českého statistického úřadu.

3 Teoretická část

3.1 Veřejná správa

„Veřejná správa je spravováním (řízením, udržováním a rozvíjením) veřejných záležitostí, uskutečňovaným jako projev státní moci. Subjekty, které jejím prostřednictvím uskutečňují veřejný zájem, tak činí na základě zákona a v mezích, jež jim stanovil.“ (Heger, 2012)

Přesná definice veřejné správy není stanovena v žádném ze zákonů, přesto je tento pojem používán. Správa sama o sobě znamená soubor záměrných činností, které jsou uskutečňovány k dosažení určitého cíle. Takto vymezený pojem platí obecně pro veřejnou i soukromou správu.

Rozdíl mezi soukromou a veřejnou správou je možné popsat z několika hledisek. Veřejná správa je vykonávána v zájmu veřejném. Subjektem veřejné správy je stát a ten buď vykonává veřejnou správu přímo nebo ji svěřuje do rukou územně samosprávných celků, tzv. přenesená působnost. Subjekty, které ji vykonávají k tomu mají zákonem stanovenou povinnost a uskutečňují tak v mezích zákona. Zatímco soukromá správa je činností čistě v zájmu soukromém a řeší soukromé záležitosti. Může činit vše, co zákon nezakazuje, oproti veřejné, která smí jen to, co zákon povoluje.

Za nejvíce rozšířené dělení veřejné správy lze považovat členění podle území, kde je vykonávána a též podle subjektů, které ji vykonávají. (Wokoun, 2011)

3.1.1 Státní správa

Veřejnou správu, vykonávající se přímo, mají na starosti orgány státní správy. Mezi nejvýznamnější orgány státní správy patří zejména ústřední orgány státní správy. Ústřední orgán je složka státní moci, která vykonává správu nad daným, věcně zaměřeným úsekem. Tyto orgány jsou podřazené zpravidla jen vládě a příslušným úřadům jsou nadřazené a stojí na vrcholu správní hierarchie. Konkrétně státní správu vykonává vláda, ministerstva a ostatní ústřední orgány, jako jsou například Český statistický úřad, Úřad vlády České republiky, Národní bezpečnostní úřad, Úřad pro ochranu hospodářské soutěže nebo Úřad pro ochranu hospodářské soutěže.

3.1.2 Územní samospráva

Dalším způsobem, jak se dá vykonávat veřejná správa, je přenesená působnost. Stát může část svých pravomocí a úkolů zákonem svěřit do kompetence územních celků (obcí). Obec pak tuto státní správu vykonává jako svou přenesenou působnost. Na základě této působnosti může obec vydávat nařízení obce, které musí být v mezích zákona, je-li k tomu zákonem zmocněna.

V zájmu územní samosprávy není jen vykonávat státní správu. Hlavním úkolem obcí je výkon samostatné působnosti. Jde o záležitosti, které jsou v zájmu jak obce, tak občanů a také záležitosti, které jsou dány zákonem. Jedná se zejména o schvalování rozpočtu, programu rozvoje obce, zřizování a rušení příspěvkových organizací a organizačních složek obce, rozhodování o společnostech, v nichž má obec majetkovou účast (například návrh zástupců obce na valnou hromadu, vydávání obecně závazných vyhlášek obce a návrhy změn a úprav katastrálních území. (Čmejrek, 2007)

Podstatnou částí samostatné působnosti je vytvoření zastupitelstva, stanovení počtu členů rady obce a následná volba starosty. Dále zřizování a rušení výborů a obecní policie, rozhodování o spolupráci s jinými obcemi nebo změny názvů částí obce a ulic. (Čmejrek, 2007)

3.2 Vznik a struktura obce

3.2.1 Obec

Obec je základním územním samosprávným celkem, který tvoří společenství občanů a je vymezen hranicí. Má na starost všestranný rozvoj svého území a stará se též o potřeby svých občanů. Obec vlastní svůj majetek a hospodář s ním podle svého rozpočtu.

Obce mohou podle počtu obyvatel nebo jiných podmínek získat statut města, městyse či statutárního města. Statut města může získat obec, která má alespoň 3000 obyvatel, pokud na její návrh přistoupí předseda Poslanecké sněmovny po vyjádření vlády. Stejně tak rozhodne i v případě zájmu obce stát se městysem (zde není omezení v počtu obyvatel). Existují zde výjimky, kdy obec nemusí splňovat hranici počtu obyvatel, a přesto má statut města. Stává se tak v případě, že městem či městysem již byla před dnem 17. května 1954. Na požádání obce je poté předsedou Poslanecké sněmovny obci vrácen statut města (městyse). (Zákon o obcích č. 128/2000 Sb., b.r.)

Obec je samostatně spravována zastupitelstvem obce. Dalšími orgány jsou rada obce, starosta, obecní úřad a další zvláštní orgány. Rozsah samostatné působnosti může být omezen jen zákonem.

3.2.2 Obecní úřad

Obecní úřad tvoří starosta, který je v čele, místostarosta, tajemník (pokud není jeho funkce zřízena, plní ji starosta) a zaměstnanci obce. Obecní úřad - v případě samostatné působnosti - plní úkoly, které mu zadá zastupitelstvo nebo rada obce, pomáhá výborům a komisím uskutečnit jejich činnosti a také organizačně a administrativně zajišťuje činnost všech obecních orgánů. V oblasti přenesené působnosti vykonává státní správu.

3.2.3 Zastupitelstvo a Rada

Zastupitelstvo obce se skládá z určitého počtu členů zastupitelstva. Jejich počet, resp. rozmezí, je dán podle počtu obyvatel obce, jak ukazuje Tabulka 1. Zastupitelstvo samo rozhodne a stanoví přesný počet jeho členů. Členové zastupitelstva jsou voleni na období čtyř let.

Tabulka 1: Počet členů zastupitelstva podle počtu obyvatel v obci

Počet obyvatel	Počet členů zastupitelstva
do 500 obyvatel	5 až 15 členů
od 500 do 3 000	7 až 15 členů
od 3 000 do 10 000	11 až 25 členů
od 10 000 do 50 000	15 až 35 členů
od 50 000 do 150 000	25 až 45 členů
od 150 000 obyvatel	35 až 55 členů

Zdroj: (Zákon o obcích č. 128/2000 Sb., b.r.), vlastní zpracování

Mandát zastupitele je podmíněný zvolením a jeho funkce je veřejná. Rozhoduje zásadně jen ve věcech, které patří do samostatné působnosti obce. Zastupitel má v době své funkce právo předkládat zastupitelstvu obce, radě a výborům návrhy k projednání a vznášet připomínky a dotazy ke všem složkám zřízených obcí. Povinnost člena zastupitelstva spočívá v účasti na zasedání zastupitelstva obce, plnění úkolů od orgánů obce a hájení zájmů občanů obce. (Zákon o obcích č. 128/2000 Sb., b.r.)

Mezi pravomoci zastupitelstva obce patří mimo jiné schvalovat program rozvoje obce, zřizovat trvalé nebo dočasné peněžní fondy, zřizovat příspěvkové organizace

a organizační složky obce, vydávat obecně závazné vyhlášky a navrhovat změny katastrálních území uvnitř obce. (Zákon o obcích č. 128/2000 Sb., b.r.)

Rada obce je výkonný orgán v případě samostatné působnosti. V obci s přenesenou působností rozhoduje v případech, které stanoví zákon. Podmínkou pro zřízení rady obce je počet zastupitelů – nejméně 15. Pokud rada zřízena není, zastává její funkce starosta, pokud nejsou zákonem určeny zastupitelstvu. Radu volí zastupitelstvo obce a tvoří ji starosta, místostarosta a další členové. Schází se podle potřeby, ale na rozdíl od zastupitelstva její schůze nejsou veřejné. (Wokoun, 2011)

Hlavní úkoly rady obce spočívají zejména v přípravě návrhů pro jednání zastupitelstva a zajištění jeho usnesení. Rada obce mimo jiné: „... *zabezpečuje hospodaření obce, rozděluje pravomoci v obecním úřadě, zřizuje odbory a oddělení obecního úřadu, rozhoduje o některých personálních otázkách týkajících se obecního úřadu, zřizuje a řídí komise rady obce, vydává nařízení obce a přezkoumává opatření obecního úřadu v samostatné působnosti, pokud nejsou svěřeny jinému orgánu, ...*“ (Wokoun, 2011)

3.2.4 Starosta a místostarosta

Starostu i místostarostu volí zastupitelstvo z řad svých členů. Obě tyto role musí zastávat pouze státní občané České republiky a za výkon své funkce jsou odpovědni zastupitelstvu obce. Starosta zastupuje obec navenek a podílí se na výkonu samostatné i přenesené působnosti obce. Do jeho kompetence patří rozhodování o záležitostech samostatné působnosti obce, které mu svěřila rada obce, svolávání zasedání zastupitelstva a rady obce a podepisování zápisu z jejich zasedání. Dále je odpovědný za včasné objednání přezkoumání hospodaření obce, za informování veřejnosti o činnosti obce a plní úkoly zaměstnavatele (pro zaměstnance obce). (Zákon o obcích č. 128/2000 Sb., b.r.)

3.3 Regionální politika

Přestože regionální politika je známá již od 30. let 20. století, kvůli různým názorům nebyl tento pojem ještě přesně vymezen. Obtížnost vymežit a definovat regionální politiku se váže zejména na její vztah k hospodářské politice, která sama přináší nepřeborné množství rozmanitostí. Problém nastává i v případě zakomponovat do definice regionální politiky i jiná hlediska, jako jsou ekologie nebo sociální charaktery regionů.

„Konkrétní obsahové vymezení regionální politiky je podmíněno aktuální sociálně-ekonomickou situací a jí odpovídající státní hospodářskou, popř. i sociální politikou. Například v České republice bylo cílem regionální politiky v 90. letech „minimalizovat období poklesu hospodářsky slabých či strukturálně handicapovaných oblastí v průběhu transformace a přispět ke stabilitě a obnovení jejich ekonomického růstu“ (koncepce Ministerstva hospodářství ČR a následně Ministerstva pro místní rozvoj ČR)“. (Wokoun, 2011, s. 94)

Zjednodušeně lze říci, že regionální politika se zabývá regiony a jejich odlišnostmi, které se snaží minimalizovat.

3.3.1 Region

Základním pojmem regionalistiky je region. Definovat tento pojem není snadné, ale v obecné rovině lze říct, že *„...region je komplex vznikající regionální diferenciací krajiny“*. (Wokoun, 2011) Další možnost, jak definovat region, je z pohledu regionalistů. Vyjadřuje skutečnosti, že regiony jsou určeny geografickým umístěním (jedná se o přírodní faktor) a na něj se váže působení společenských faktorů. (Hudečková, 2013)

Struktura

V regionálních vědách se rozlišují pojmy regionální struktura a struktura regionu. Zatímco regionální struktura lze popisovat podle velikosti jako makroregion, mezoregion nebo mikroregion a v rámci těchto pojmů ještě na vyšší a nižší, strukturou regionu se rozumí jejich vnitřní struktura.

Vnitřní struktura regionů se dělí na základě homogenity. Regiony s homogenním přívlastkem jsou stejné nebo podobné v jednom nebo ve více kritériích. U kritérií z fyzické geografie se častěji stane, že lze vybrat více homogenních regionů. Oproti socioekonomickým kritériím, kdy je shoda regionů těžko naležitelná, při zvolení více kritérií. Regiony nehomogenní, označovány také jako heterogenní, spádové, uzlové nebo funkční, jsou tvořeny uzlem – centrem a zázemím (proto spádové). Tyto dvě složky jsou funkčně propojeny silnými nebo slabými vazbami. Lze říci, že homogenní regiony se od těch heterogenních liší zejména různorodostí funkcí, které nabízejí. (Hudečková, 2013)

Hranice

Regiony, jakožto odlišné území zemského povrchu, jsou vymezeny hranicí. Pokud se jako hranice můžou využít fyzicko-geografické aspekty, je situace jednodušší. Takto stanovené hranice lze rozdělit na liniové a zonální. Liniové hranice (např. řeka) bývají ostřejší než zónové, jelikož zóna představuje větší pásmo, ve kterém může hranice vést (např. pohoří). Vůbec nejostřejší hranice jsou ty, které využívají činnosti člověka (např. ulice). Takovou podobu hranic, která má ráz čáry, využívají politické či správní území. Pokud jde o tzv. zonální charakter hranic, bývá v realitě častější. Zóna, kudy vede hranice, lze rozdělit na pásma, které tvoří pozvolný přechod mezi jedním a druhým územím. Příkladem mohou být přechody mezi pevninskými biomy (např. lesotundra– přechodné pásmo mezi biomy tajgy a tundry), nebo prostorové vztahy mezi centrem města a okrajovými oblastmi venkovského charakteru.

Hierarchie a řád

Nejčastější rozdělení regionů je podle práce W. Christallera, které dělí regiony podle stupně středisek na vyšší řád, nižší řád, nejnižší řád a pomocná střediska. Teorie pochází z 1. poloviny 20. století, přesto tato myšlenka nikdy nezapadla, ovšem nezohledňuje průmyslové oblasti, které vážně narušuje průmyslová koncentrace a další místní a oblastní vlivy. Běžně se v praxi používá označení řádů jako mikroregion, mezoregion a makroregion. K vyjádření hierarchické podřízenosti je též použito termínu subregion. (Hudečková, 2013)

3.3.2 Vznik regionální politiky

Téměř ve všech zemích světa se nalézají regiony jak s vysokou životní úrovní, tak i chudé. Příčinou nízké úrovně některých regionů může být celá řada faktorů, od těch socioekonomických, přes špatné životní prostředí až k nepříznivým geografickým podmínkám území. Podle vymezení některých těchto příčin meziregionálních rozdílů můžeme rozdělit regiony na:

- ➔ Regiony nedostatečně vybavené přírodními zdroji
 - ➔ Regiony s nedostatečným využitím vlastních zdrojů
 - ➔ Regiony se stagnujícími či upadajícími základními odvětvími
- (Wokoun, 2011)

Úkolem státu je především regulovat tyto disparity a zajistit větší rovnost mezi regiony. Pomáhá tak územně samosprávným celkům tak, kde jejich kompetence nestačí.

„Regionální politika představuje soubor intervencí zaměřených podle konkrétní situace státu a jeho regionů a podle očekávaných vývojových tendencí na podporu opatření vedoucích k růstu ekonomických aktivit a jejich vyváženému územnímu rozmístění a k rozvoji infrastruktury. Základní podmínkou je jasné definování priorit a koncentrace prostředků na tyto priority.“ (Postránecký, 2010)

3.3.3 Historie a vývoj regionální politiky

Jak bylo výše zmíněno, regionální politikou se země Evropy začaly zabývat začátkem 30. let minulého století. První z těchto zemí byla Velká Británie, kde se problémy a odlišnosti mezi regiony začaly řešit poprvé. Hospodářská krize způsobila škody hlavně v odvětví hutního, textilního a dalšího tradičního průmyslu a tudíž regiony, které byly závislé na těchto odvětvích, se začaly pomyslně vzdalovat regionům ostatním. Bylo třeba zasáhnout a začít poskytovat postiženým regionům zvláštní pomoc. Proto byl roku 1934 vydán první legislativní dokument, který se týkal regionálních problémů, Zákon o speciálních územích. Dokument nejenže definoval regiony s problémem, ale také nabízel způsoby, jak jim pomoci a kde vzít finanční prostředky. (Wokoun, 2011)

Po 2. světové válce se ve Velké Británii vymezily tzv. rozvojové regiony a v roce 1960 byl přijat zákon o místní zaměstnanosti, který určil regiony s vysokou zaměstnaností, a do těch pak směřovala finanční pomoc. O tři roky později bylo jiným zákonem schváleno zrychlené odpisování nových investic v oblasti strojírenství. Rok 1973 znamenal rozšíření regionální pomoci také do sektoru služeb. Díky tomuto a následujícím zákonům schváleným pro lepší regionální politiku a také testování nových řešení v praxi, je Velká Británie i dnes na vysoké úrovni. (Wokoun, 2010)

Koncem 40. let se o regionální politiku začala zajímat i Francie. Důvodem bylo prohlubování rozdílů mezi vyspělou Paříží a ostatními méně vyspělými regiony. Francie proto zřídila 12 metropolí rovnováhy, aby tak mohla vyvážit regionální struktury. Pomocí administrativních nástrojů uvedených do praxe se omezil růst Paříže např. vytěsněním těžkého průmyslu, zatímco v ostatních částech Francie byl současně podporován. Dlouhodobě jsou zde také v činnosti nástroje na podporu rozvoje infrastruktury.

„Francouzské zkušenosti ze sféry regionální politiky mohou být pro nás v mnohém inspirující, zejména však zákon „O směrech regionálního rozvoje a plánování“ z roku 1995,

jenž zahrnuje celou problematiku regionálního rozvoje a regionální politiky, včetně otázek a principů, které jsou v rámci Evropské unie teprve obsáhle diskutovány.“ (Wokoun, 2010, s. 6)

Itálie se koncem 50. let potýkala až s extrémním rozdílem mezi její severní a jižní částí země. Tento rozdíl se pokusila minimalizovat industrializací nejnižnějšího území poloostrova.

Zatímco v Německu se na přelomu 50. a 60. let zaměřila regionální politika hlavně na restrukturalizaci tzv. starých průmyslových regionů, v Nizozemsku jsou centrem pozornosti „... vysoce urbanizované regiony se svými sociálními, infrastrukturálními a ekologickými problémy.“. (Wokoun, 2011, s. 95)

V zemích bývalého komunistického bloku se vlivem politických změn začíná regionální politika uplatňovat až koncem 80. let. Zvláště v důsledku přechodu na tržní ekonomiku. Počátky náznaků regionální politiky lze přesto vidět už v polovině let osmdesátých. Například výstavbou bytů či infrastruktury s cílem zamezit vyliďňování jihozápadní části Čech v pohraniční oblasti. (Wokoun, 2011)

Vývoj regionální politiky v České republice

Vlivem poválečné doby a centralisticky řízené ekonomiky dochází k nepotřebnosti regionální politiky. Na celém území mělo v této době dojít k setření rozdílů mezi regiony. Teprve s nástupem nového politického zřízení a změn formující tržní ekonomiku se objevily skryté regionální rozdíly. Od roku 1989, kdy došlo ke změnám nejen politickým, nastaly změny v právním řádu, sociálním i ekonomickém prostředí a výjimkou nebyla ani oblast administrativního řízení budoucí republiky. Po vzniku samostatného Českého státu se řešila nejprve celostátní ekonomická transformace. Vládou bylo sice přijato usnesení k zásadám regionální hospodářské politiky, ale bylo zaměřeno pouze na podporu malého a středního podnikání v problémových regionech. Samosprávné orgány tak byly přehlíženy a nedocházelo ke spolupráci mezi jednotlivými subjekty. (Stejskal, 2009)

„Předpokládalo se, že probíhající privatizace dokáže zajistit příliv zahraničních investorů do českých regionů - Ve skutečnosti náš stát ztratil konkurenční výhodu a zaostal za Maďarskem a Polskem apod.“ (Stejskal, 2009, s. 52)

První náznaky pokusů řešení rozdílů v regionech přišly v roce 1995. Získáním nových investic se přispělo ke snížení nezaměstnanosti a ekonomickému vzestupu státu i regionů. Dalším přínosným rokem se stal rok 1997. Vznik Ministerstva pro místní rozvoj,

zpracování nových zásad regionální politiky, které už zohledňovaly principy regionální politiky Evropské unie, a nakonec Zákon o podpoře regionálního rozvoje, to vše přispělo ke stanovení cíle efektivního a vyváženého rozvoje České republiky. (Stejskal, 2009)

Systémové reformy a globalizace se posunuly až k evropské integraci a čím dál tím více se řešilo, jak získat investice a zdroje, lidský kapitál a inovační rámce pro rozvoj regionální politiky. Ucelenější snahy o cílenou regionální politiku realizovanou nižšími články veřejné správy lze pozorovat před vstupem do EU, s nímž se Česká republika stala součástí „společné regionální politiky“ v zájmu stability celého evropského trhu. (Stejskal, 2009)

3.3.4 Nástroje regionální politiky

Nástroje regionální politiky jsou nejznáměji děleny do dvou skupin – na makroekonomické a mikroekonomické. Makroekonomické nástroje podléhají národohospodářským cílům, jako jsou udržení inflace a míry nezaměstnanosti, vyrovnaná platební bilance nebo realizace jiných cílů v oblasti průmyslu nebo agrární politiky. K těmto nástrojům patří fiskální politika, která spočívá ve výběru a regionálního přerozdělení daní a odvodů a sníženou sazbou daní v podporovaných regionech. Dalším z nástrojů je monetární politika. Hlavním úkolem monetární politiky je ovlivňování peněz v ekonomice, což je ale velmi přísně omezené, protože by mohlo dojít k negativním vlivům na inflaci. Nástrojem monetární politiky pro rozvoj regionů může být tedy snadnější přístup k úvěrům ve vybraných regionech. Hýbat lze i s vyšší úrokové míry nebo s lhůtami splatnosti úvěrů. Poslední skupinou nástrojů je tzv. protekcionismus. Znamená státem limitované dovozy pomocí cel. Regionální politika se dá tímto nástrojem ovlivnit tak, že se uvalí dovozní limity a cla na produkty, které se vyrábějí v příslušném upadajícím regionu. Cílem tak je zvýšit poptávku po tuzemských produktech. I tento způsob má svoje negativní stránky v podobě nákladů a ztrát z pohledu diskriminované země.

Druhou skupinou jsou nástroje mikroekonomické. Jedná se o ovlivňování ekonomických subjektů při jejich rozhodování o prostorové alokaci. Podle toho, na jaký subjekt jsou nástroje orientovány, se dělí na skupiny - realokace pracovních sil a realokace kapitálu. Cílem je žádoucím způsobem ovlivnit rozhodování migrace lidí za prací. Nástroje bývají zaměřeny na tvorbu nových pracovních míst v problémových územích a tím stabilizují obyvatelstvo v regionech. „*Pokud však z jakýchkoliv důvodů vyvstane nutnost*

podporovat emigraci obyvatelstva z regionu, použité ekonomické nástroje se zaměřují na částečnou úhradu nákladů spojených s emigrací. Mohou nabývat následujících podob:

- *Úhrada (úplná nebo částečná) náklad na stěhování, na přepravu osob a majetku,*
- *Výkup nemovitostí (pokles cen v dané době neatraktivním regionu)*
- *Podpora při nákupu nového domu či bytu“ (Wokoun, 2011, s. 103)*

V současné době se naopak podporují rekvalifikace pracovníků a nástroje, které přitahují kapitál do problémových oblastí.

Dalším z mikroekonomických nástrojů je realokace kapitálu. Úkolem je přimět stávající firmy buď rozšířit stávající výrobu nebo převést na jiný druh produkce. Pohyb kapitálu lze ovlivnit ze dvou stran. Subvencí, nárůstu přitažlivosti regionů pro kapitál (snížení daní) nebo restrikcí, zpřísnění podmínek (zvýšení daní), a tím nepřímo přimět firmy ke zvážení přestěhování do nových lokalit. (Wokoun, 2011)

3.3.5 Sídlní struktura

Historie vývoje sídelní struktury

Podobně jako územní změny českých zemí se vytvářely ruku v ruce se změnami historickými, geografickými i demografickými, i na sídelní struktury měly vliv tyto faktory. To, jak sídelní struktura vypadá dnes s sebou nese mnoho změn v průběhu celých století. Měnily se přírodní podmínky, obyvatelé se různě stěhovali a panovníci měnili území.

Právě vliv panovníka, šlechty nebo i církve, mělo za následek, že ve 13. století přestalo být zakládání nových sídel, vesnic a měst nahodilé a konečně dostalo systematická pravidla. Právě v období 13. až 15. století se zakládaly velká královská města i malé vesnice. Města v té době dosahovaly rozkvětu a byly významnými centry dění. Obchodní centrum, řemeslná výroba i kulturní dění a správa, to vše se nacházelo ve městech. Systematickým a pravidly řízeným zakládáním města došlo k rovnoměrnému pokrytí obcí na celém území. (Maier, 2000)

Za velký mezník v rozvoji sídelní struktury lze považovat období třicetileté války. Celá třetina existujících měst zanikla a mezi ostatními došlo k extrémní migraci obyvatel. „Uklidnění“ nabídla vláda panovníků Marie Terezie a Josefa II. Pod jejich vládou vzkvétala stavební činnost, konkrétně pak výstavba císařských silnic. Rozvoj byl také ovlivněn vydáním regulativů pro rozvoj sídel i celých území.

Zrušení nevolnictví a poddanství v období průmyslové revoluce způsobilo větší možnost pohybu obyvatel a stalo se takřka „vstupenkou“ do podnikavého zakládání manufaktur a továren. Tímto krokem došlo k růstu středověkých menších měst i vesnic, kterým se české země lišili od Anglie nebo Dánska.

Po 2. světové válce byla města a vesnice v našich zemích méně poničena než jinde. V tomto období probíhal proces dosídlení, kdy se spousta rodin z dětmi stěhovalo z obcí ve vnitrozemí do vylidněných obcí v pohraničních pásech.

Vlivem podpory vojensko-strategických a ekonomických cílů došlo v dalších letech po válce k podpoře měst s průmyslovou a zbrojní výrobou. Významné z hlediska centrálně řízené ekonomiky byly města s těžbou surovin.

V současné době je osídlení České republiky charakteristické rovnoměrnou hustou sítí obydlených míst s různou velikostí. Rozdíly jsou patrné mezi vesnickými sídly, způsobené historickým vývojem, a sídly městskými, kde jsou následkem administrativních potřeb.

Sídla a obce

Sídlo je základní jednotkou osídlení a považuje se za ně každé lidmi obydlené místo s plochami v nejbližším okolí, které obyvatelé sídla využívají. Stejně tak jako sídelní struktura i podoba sídel je formována historickým vývojem. Rozmanitost, kterou doprovází základní charakteristika sídel, je dána především rozdíly ve způsobu života obyvatel v nich žijících. Podle toho se sídla dělí na kategorie venkovských a městských. Starší jsou venkovská sídla, která jsou typická svojí zemědělskou a krajinotvornou činností.

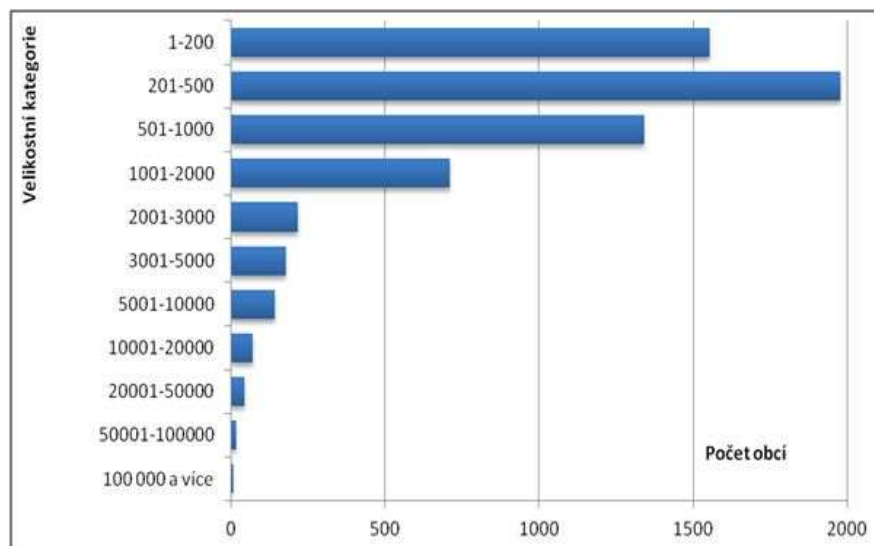
Na začátek je třeba uvést rozdíl mezi sídlem a obcí. Zatímco obce jsou územně správní jednotkou a mají svoji právní subjektivitu, sídla jsou popsána jako: „...*prostorově oddělené soubory lidských sídlišť včetně ostatních výrobních a nevýrobních základních fondů, která však nemají subjektivitu.*“ (Wokoun, 2011, s. 24) Počet sídel bude tedy vždy vyšší než počet obcí.

Mezi ukazatele, kterými lze v praxi charakterizovat osídlení, patří například počet obcí, průměrná velikost obcí, podíl obcí podle velikosti na celkovém počtu obcí nebo počet obyvatel žijících v různé velikostní kategorii obce. Velikost obce je prezentována buď počtem trvale žijících obyvatel nebo plošnou rozlohou katastrálního území obce.

Na území České republiky žije ve venkovském prostoru přes 40 % obyvatel státu. Nejpočetnější velikostní kategorií sídel jsou obce, čítající od 201 do 500 obyvatel. Je tedy

logické, že tento počet není zanedbatelný a musí se brát v úvahu při určování dalšího rozvoje těchto území.

Graf 1: Velikostní kategorie obcí v ČR podle počtu obyvatel

Zdroj: (Svobodová, 2013)

V České republice k 1. 1. 2011 existovalo na území ČR celkem 6 251 obcí, což bylo o 2 151 obcí více než k 1. 1. 1990. V současné době k 1.1. 2017 existuje obcí 6 258. Počet se navýšil hlavně kvůli zanikajícím vojenským újezdům. V Jihočeském kraji připadá 92,7 % z celkového počtu 623 obcí na vesnice. (Svobodová, 2013)

4 Vlastní práce

4.1 Charakteristika obce

4.1.1 Geografická poloha

Město Vlachovo Březí leží v Jihočeském kraji, téměř západně od Českých Budějovic. Patří do okresu Prachatice a leží přibližně 8,5 km severozápadním směrem od města Prachatice. Jihozápadní hranice okresu je zároveň i státní hranicí s německým Bavorskem (okres Freyung -Grafenau) a v jižní části s Rakouskem (okres Rohrbach).

Vlachovo Březí, se svojí nadmořskou výškou od 525–560 m n. m., se rozkládá na úpatí Šumavského podhůří. Blízko se nachází Chráněná krajinná oblast Šumava i Národní park Šumava. Krajina okolo města je spíše kopcovitá a v nejbližším okolí se nachází několik vrcholů, které překračují nadmořskou výšku 600 m. Nejvyšším bodem katastrálního území Vlachova Březí je vrchol Na Vrších s 893 m n. m. Městem protéká Libotyňský potok, který ústí do řeky Blanice u obce Strunkovice nad Blanicí.

Jelikož městem Vlachovo Březí prochází silnice II/144, je důležitou spojnici mezi městy Prachatice a Strakonice. Téměř na polovině cesty mezi Vlachovo Březím a Prachaticemi se nachází Husinec, který je známý jako rodiště Mistra Jana Husa.

Celková katastrální výměra města čítá 19,97 km² a největší podíl zaobírají zemědělské půdy. Z celkové výměry je 0,26 km² zastavěných ploch. Obec má celkem 8 základních sídelních jednotek: Vlachovo Březí, Dachov, Horní Kožlí, Dolní Kožlí, Doubrava, Chocholatá Lhota, Mojkov a Uhřice. Největší z nich je podle počtu obyvatel (mimo Vlachovo Březí) Chocholatá Lhota.

4.1.2 Historie

První písemné zmínky o osadě Březí se datují kolem roku 1274. Roku 1415 se ve Březí objevuje postava Vladislava, zkráceně Vlacha, po kterém je později osada pojmenovaná. Vlach patřil do rodu rytířů z Malovic, kterým toto panství do 15.století patřilo. (Brož, 2006) Významným rokem v dějinám obce byl rok 1538, kdy Král Ferdinand I. povýšil Vlachovo Březí na městečko a udělil mu práva jako používat erb, pečeť a konání tří výročních trhů. Znakem městečka se stává kozel se stříbrnými kopýtky, jak se vzpíná na modrém pozadí. Rokem 1561 vymírá rod Malovců a skoro za 60 let od tohoto data prožívá

městečko nejkritičtější období. V Evropě vládou náboženské nepokoje, začíná třicetiletá válka a obyvatelé Březí jsou vyhnáni ze svých domovů a samotné městečko vypáleno. V tomto období za 20 let změnilo Březí třikrát svého majitele. Na konci 16. století přebírá vlastnictví italský hrabě Millesimo, který se zasloužil o vybudování zámku, zájezdního hostince, fary a pozdější barokní přestavbu kostela. Důležité je zmínit, že okolo roku 1670 jeho rod založil dodnes stojící Panský pivovar. Vlachovobřežské panství roku 1680 koupil známý rod Dietrichsteinů, který jej dovedl k historicky největší rozloze a vlastnil jej až do 19. století.

Dalším neopomenutelným datem v historii Vlachova Březí je jeho povýšení na město císařem Františkem Josefem I., kterého se dočkalo v roce 1868. Tímto rokem začíná bohatý průmyslový i kulturní rozvoj města. Do konce 19. století bylo založeno spousta spolků. Z těch důležitějších Sbor dobrovolných hasičů, Sokol, spolek červeného kříže, spolek živnostenský a založená byla i Řemeslnická beseda Plánek, jejíž jméno bylo zvoleno pro uctění památky vlachovobřežského rodáka Jana Vlastislava Plánka, důvěrného přítele Ladislava Čelakovského. Postavena byla také nová škola.

Roku 1914 stejný císař povolal do 1. světové války 300 Vlachovobřežšťanů a 68 z nich se z bitev již nikdy nevrátilo. Legionáři, kterých bylo 26, se vrátili všichni. Po roce 1918 se snaží zdejší obyvatelstvo znovu dosáhnout rozkvětu města v podnikání, řemeslnictví i zemědělství. Jejich snažení na šest let přerušil opět nové zřízení protektorát Čechy a Morava a 2. světová válka s sebou přinesla i povinnost pracovat v Německu nebo Rakousku. Pro Vlachovo Březí, jako obec na západní straně demarkační linie, skončila válka 7. května 1945 příjezdem amerických vojáků.

Budování a rozvoj města pokračoval až s příchodem nové České republiky. V 90. letech minulého století byly dokončeny stavby – areál Základní školy a tělocvična k němu patřící a nový hřbitov s pietní síní. Rok 1999 může být považován za rozkvět kulturního života, protože byl zahájen každoročně pořádaný Mezinárodní sborový festival hudebního romantismu a u příležitosti zakončených prací nového vstupního prostoru základní školy, byla otevřena výstavní síň Galerie BoMBA. Její název má také návaznost na historii, jelikož je složen z počátečních písmen příjmení slavných malířů a rodáků Vlachova Březí – Václav Boukal, Jan Matulka, Jindřich Boška.

V novém tisíciletí má obec Vlachovo Březí ještě jedno významné datum. Dne 10. října 2006 stanovil Parlament České republiky obec Vlachovo Březí opět městem.

Významné osobnosti obce

Již výše bylo zmíněno několik osobností, které se zasloužily o rozvoj, proslavení či jinou činnost ve jménu naší obce. Vlachovo Březí má bohatý výčet známých jmen, které se zde buď narodily, pobývaly či měly zde rodinné zázemí.

Jan Vlastislav Plánek (1789-1865) navzdory chudým rodinným poměrům se po vyučení truhlářem dále vzdělával. Kupoval mnoho knih a ty dále půjčoval. Právě jeho jméno nese městská knihovna, která nyní slouží občanům Vlachova Březí. Soustavné úsilí v jeho studiu mu přineslo čestné místo mezi české vzdělance a buditele. Pro snazší uživení rodiny se rozhodl přestěhovat se do Strakonice, kde se seznámil s F.L. Čelakovským. Snažení jakožto vlastence bylo oceněno a v roce 1848 byl zvolen poslancem Slovanského sjezdu v Praze.

Už na zdejší základní škole se žáci učí, že Jan Neruda, známý spisovatel a básník, navštěvoval zde ve městě svoji milou Annu Tichou. Byla to dcera správce místního zámku, který byl Nerudovým bratrancem. Aniččiny rodiče však jejich vztahu nepřáli, údajně pro jejich velký věkový rozdíl (Jan Neruda byl o 20 let starší než Anna). Návštěvy ve Březí a samotné putování po Šumavě se později odrazilo i v některých básnických sbírkách Nerudovy tvorby – Prosté motivy a Balady a romance.

Významné místo mezi osobnostmi obce má Jakub Bursa, který se proslavil jako místní zednický mistr s uměním typických domovních štítů, označovaných jako „jihočeské selské baroko“. Jakub Bursa se narodil roku 1813 v Dolních Nakvasovicích v rodině zedníka Jana a Anny Bursových. Do školy chodil ve Vlachově Březí, poté se vyučil zedníkem u svého otce a v roce 1831 byl ve Vlachově Březí přijat do cechu zednického. Poslední roky svého života strávil právě zde.

Ze spektra umělců narozených ve Vlachově Březí je zde důležité zmínit jména akademických malířů Václava Boukala a Jana Matulky, který však většinu svého života prožil v New Yorku, kam jako sedmnáctiletý odcestoval. Vystudoval zde National Academy of Design, během devíti let svých studií na Národní akademii designu získal ocenění i stipendia. To nejvýznamnější přišlo v roce 1917, když jako první stipendista v historii získal tzv. Pulitzerovu cenu, později velice prestižní ocenění udělované Kolumbijskou univerzitou. (Benešová, 2000)

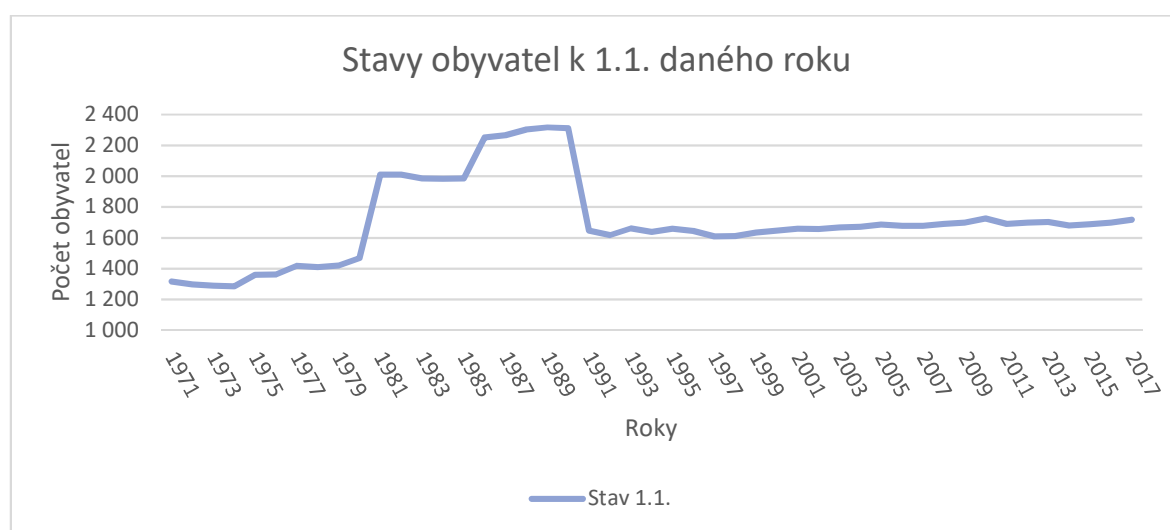
Dalším z rodáků je hudební skladatel a pozdější kapelník vídeňského Burgtheatru Josef Drechsler a celé tři generace malířského rodu Bošků.

Nejvýznamnější osobností Vlachova Březí je bezesporu pan profesor Josef Brož, po kterém zdejší základní škola nese od roku 2004 jméno. Jako absolvent písecké reálky odešel do Vídně na uměleckoprůmyslovou školu a poté se stal profesorem kreslení na české reálce v Plzni. Mezi jeho celoživotní zájmy patřila folkloristika a národopis. Věnoval se i kresbě, která ilustrovala jeho velké množství odborných článků v časopisech a toulek po krajině. O Vlachově Březí napsal obsáhlou práci s názvem *Obraz minulosti města Vlachova Březí*. Tato kniha je do dnes důležitým zdrojem informací nejen pro naše město. Za svou práci byl Josef Brož odměněn roku 1932 jako čestný občan města Vlachova Březí. (Benešová, 2000)

4.1.3 Obyvatelstvo

Podle posledních statistik z 1.1.2017 žije v obci 1 717 obyvatel. Historicky nejvíce obyvatel bylo spočítáno v roce 1989, kdy počet dosahoval čísla 2316. O rok později klesl počet obyvatel pouze v řádech jednotek. Skokový pokles počtu nastal v roce 1991, kdy obyvatel ubylo na 1647. Stejný neobvyklý výkyv je zaznamenán v letech 1981 a 1986. Tyto rozdíly byly způsobeny změnami území, které spadá pod Vlachovo Březí. V roce 1980 došlo k připojení obce Chlumany a v roce 1985 se přidala obec Bušanovice. Tyto dvě obce společně s Uhřicemi se odpojily v roce 1990 a tím došlo k výše zmíněnému skokovému úbytku. V posledních letech lze z grafu vývoje obyvatel vyčíst mírný růst v jejich počtu.

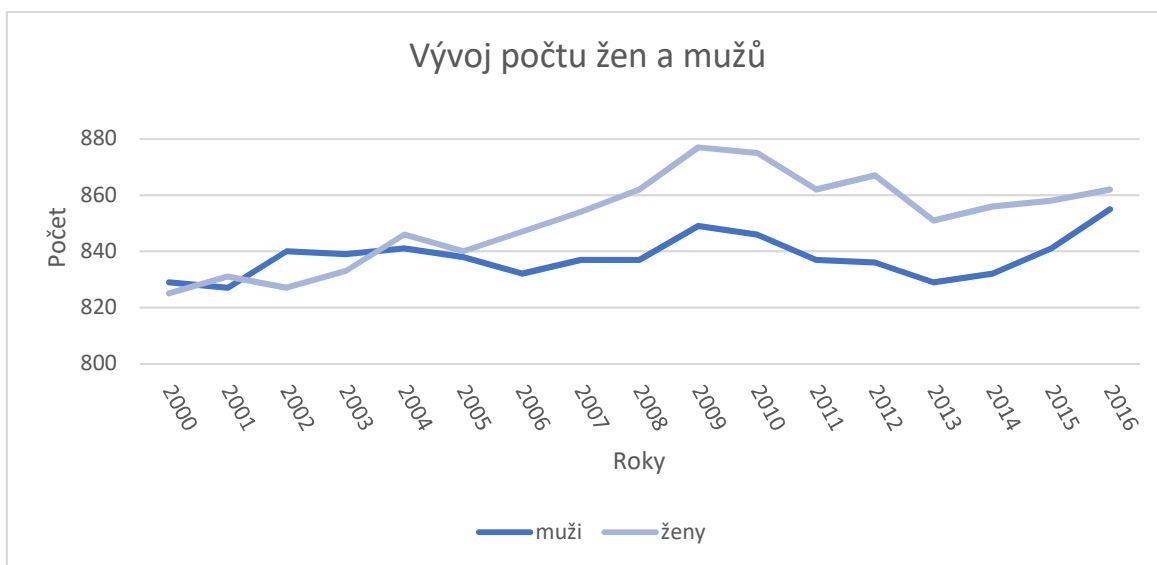
Graf 2: Stav obyvatel k 1.1. daného roku

Zdroj: (Český statistický úřad, 2017), vlastní zpracování

Podílově podle pohlaví převládají od roku 2002 ženy, kterých je větší počet než mužů. Největší rozdíl v počtu žen a mužů byl v roce 2010, kdy bylo až o 29 žen více. Muži v celkovém počtu obyvatel převažovali pouze v roce 2000, kdy jich bylo o 4 osoby více a v roce 2004, kdy se počet vyhoupl o 13 mužů nad počet žen. Graf vývoje počtu obyvatel podle pohlaví také uvádí, že poslední roky se počty žen a mužů již tolik neliší. V roce 2016 je tento rozdíl vyjádřen jen v řádech jednotek.

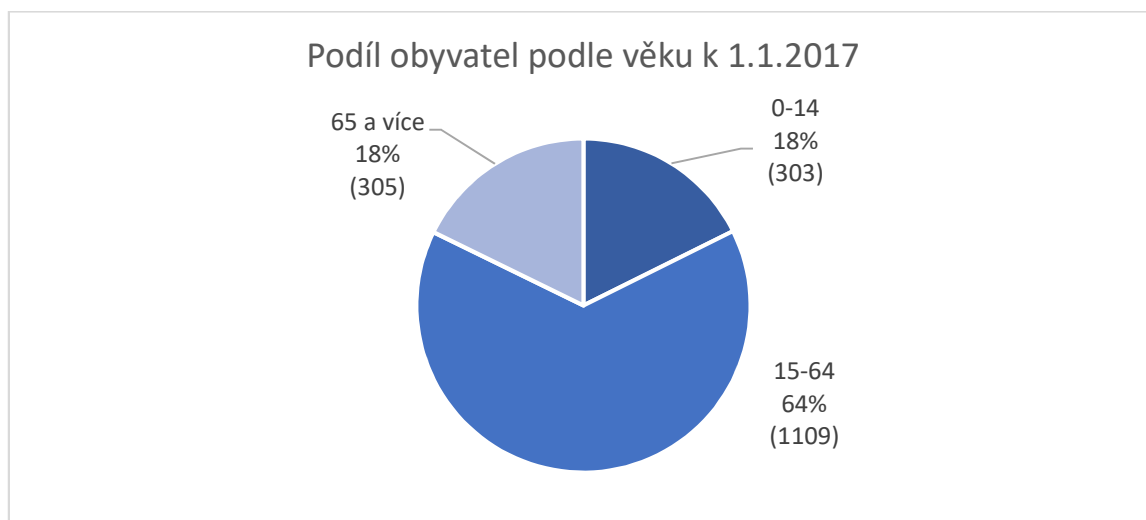
Graf 3: Vývoj počtu žen a mužů v obci

Zdroj: (Veřejná databáze, 2017), vlastní zpracování

Podle věku jsou obyvatelé rozdělení do tří základní kategorií. Nejpočetnější je věková kategorie od 15 let věku do 64 let. V obci Vlachovo Březí má na počtu obyvatel 64 % podíl, což je 1109 obyvatel. Kategorie dětí od 0 do 14 let je na procentuální podíl stejná jako kategorie seniorů od 65 roku a více. Obě kategorie čítají 18 % a počtem obyvatel se liší pouze o 2 osoby, o které je více v seniorů. Průměrný věk v obci každý rokem stoupá. Od roku 1997 do roku 2016 vzrostl z čísla 36,1 o 4,2 roku. I přesto je průměrný věk k 1.1. 2017 v obci Vlachovo Březí (40,3 let) přesně o 2 roky nižší než průměrný věk v celém Jihočeském kraji. Z pohledu celorepublikového je taktéž na nižší úrovni.

Graf 4: Podíl obyvatel podle věku k 1.1. 2017

Zdroj: (Veřejná databáze, 2017), vlastní zpracování

K věkové kategorii nad 15 let patří i rozdělení obyvatel podle nejvyššího dosaženého stupně vzdělání. Z tabulky je vidět, že v procentuální míře si Vlachovo Březí vede podobně jako Jihočeský kraj. Drobné odchylky se týkají jen v kategorii vysokoškolského stupně vzdělání, kde má Jihočeský kraj více zástupců. Rozdíl téměř 4 % je zřejmý ve vyučení a středního odborného vzdělání bez maturity, kde má vyšší počet občanů pro změnu Vlachovo Březí.

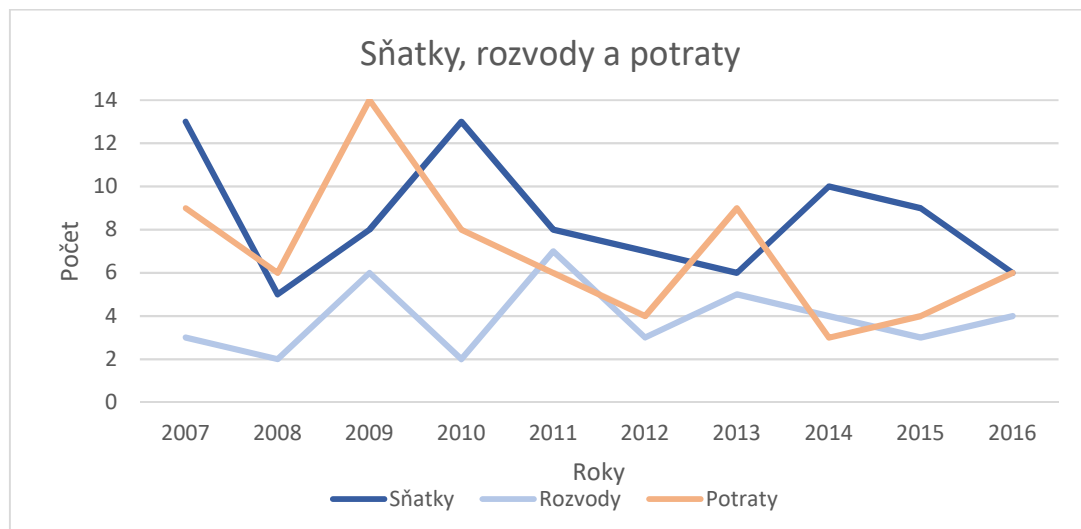
Tabulka 2: Rozložení obyvatel podle dosaženého vzdělání

Obyvatelstvo 15leté a starší		Vlachovo Březí		Jihočeský kraj
		1369		544173
v tom podle stupně vzdělání	bez vzdělání, základní vč. neukončeného	249	18,2%	18,5%
	vyučení a stř. odborné bez mat.	531	38,8%	34,7%
	úplné střední s maturitou a vyšší odborné a nástavbové	428	31,3%	31,5%
	vysokoškolské	121	8,8%	11,1%
	nezjištěné vzdělání	34	2,5%	4,5%

Zdroj: (RISy, 2016), vlastní zpracování

Demografie obyvatelstva se také posuzuje podle míry sňatečnosti, rozvodovosti a potratovosti. Pro obec Vlachovo Březí jsou všechny tyto míry zobrazeny v následujícím grafu.

Graf 5: Sňatky, rozvody a potraty

Zdroj: (Veřejná databáze, 2017), vlastní zpracování

Z grafu je zřejmé, že počet sňatků ve Vlachově Březí za posledních 10 let vždy převyšoval počet rozvodů. Nejvíce se tyto dva ukazatele přiblížily v letech 2011 a 2013, kdy byl rozdíl pouze v jedné jednotce. Za nejbohatší roky z pohledu sňatečnosti občanů lze považovat rok 2007 a 2010. Nejvyšší počet potratů byl v roce 2009, kdy toto číslo dosáhlo 14. Z grafu si lze všimnout, že poslední roky sňatků ubývá, zatímco roste počet potratů.

4.1.4 Občanská vybavenost a složky zřízení obcí

Obec je i přes docela nízký počet obyvatel spádovým centrem, do kterého jezdí lidé za prací, za službami a obchody a děti do školy. V obci se tak kromě obchodů a hostinců nachází i poliklinika se 3 lékaři – praktický lékař pro dospělé, dětský lékař a stomatolog. V těsné blízkosti lékařského střediska je i lékárna. Pro děti z Vlachova Březí a okolních obcí je kromě již zmíněné základní školy k dispozici i mateřská škola a také základní umělecká škola se širokým spektrem nabízeným zájmových kroužků. Zřizovatelem všech školských zařízení, včetně umělecké školy, je obec. Společně s tělocvičnou, knihovnou a jídelnou je celý areál škol propojen, což je výhoda zejména pro žáky, kteří tak pohodlně přejdou ze svých tříd do tělocvičny, jídelny či na kroužek do základní umělecké školy. Kromě tělocvičny obec vlastní ještě dvě hřiště na nohejbal a plážový volejbal, které bylo postaveno v blízkosti veřejného koupaliště a slouží tak k letním volným dnům stráveným u vody. Nohejbalové hřiště se pro změnu nachází na druhém konci města a sousedí s budovou sokolovny, kde se dříve pořádaly plesy, společenské akce pro různé věkové kategorie

a dětské karnevaly. Od roku 2014 se k těmto účelům využívá objekt Panského Pivovaru. Kulturní zázemí zde našly akce pro děti pořádané školami, akce města a v neposlední řadě pořádané výstavy k různým příležitostem.

Na území města stojí celkem tři hřbitovy. Jeden z nich je památkou na židovské občany žijící v naší obci. Na náměstí se nachází raně barokní kostel Zvěstování Páně a nad školou na vyvýšeném místě stojí rovněž barokní kaple Svatého ducha, kterou doplňuje po obou stranách křížová cesta s kapličkami.

Pro občany slouží infocentrum v budově radnice, pobočka České pošty, jeden bankomat a čerpací stanice. Co se týká veřejné správy, obec zajišťuje matriční úřad, vše ostatní je v kompetenci obce s rozšířenou působností, kterou jsou nejbližší Prachatice.

Od roku 1997 v obci existuje Dopravní podnik Města Vlachova Březí s.r.o. (DPMVB s.r.o.), který je zřízen obcí. Podnik zajišťuje linkovou osobní dopravu a převážně řeší situaci dopravy žáků z nejbližších okolních vesnic a osad do Základní školy. Je vlastníkem dvou menších autobusů o kapacitě 20 míst. Jeden z nich jezdí pravidelně po pěti linkách a druhý slouží jako náhradní v případě poruchy nebo pro přepravu osob na různé akce (sportovní utkání, kulturní akce apod.).

TEHOS VB s.r.o., v němž je taktéž podílníkem město, se stará o výrobu a rozvod tepelné energie do panelových domů na zdejším sídlišti. Tepelné hospodářství, z čehož plyne název, zajišťuje ohřev pitné vody, výrobu tepla pro vytápění a distribuuje ho do místních bytových domů.

Kromě těchto dvou útvarů je město zřizovatelem ještě Základní školy a Základní umělecké a Mateřské školy.

4.1.5 Významné památky obce

Cestovatelé a turisté obecně do Vlachova Březí míří hlavně v letních měsících. Síť cyklostezek umožňuje cyklistům navštívit okolí města a přilehlé vesnice. Začátkem jejich cesty zpravidla bývá rozlehlé trojúhelníkové náměstí, v jehož čele stojí barokní žlutý kostel, který je vidět už z okolních kopců cestu k městu. Dominantou města je dále taktéž barokní Panský Pivovar se štíty vyzdobenými pro jižní Čechy známým „selským barokem“. Tento objekt byl v posledních letech opraven a dnes slouží jak místním občanům, tak i jako cíl pro mnohé výletníky. V prostranství zámeckého parku, rozkládajícím se hned vedle pivovaru, stojí za zmínku raně barokní zámek. Na jeho místě dříve stála gotická tvrz,

jejíž vznik se datuje přibližně do 14. století. Zámek v minulosti využívali majitelé města Vlachova Březí jako své sídlo, po 2. světové válce ale připadl spolu s jinými objekty do vlastnictví Státního statku Šumava. Obec nyní pracuje na jeho opravách a hledá pro něj vhodné využití.

Vyhledávaný je i zdejší židovský hřbitov z roku 1692, který čítá na 170 náhrobků (nejstarší z nich pochází z roku 1729), spolu s křížovou cestou a kostelem Svatého Ducha, který se tyčí na kopci nad areálem Základní školy. Kapličky celé křížové cesty jsou unikátní tvorbou Jakuba Bursy, známého lidového malíře a štukatéra.

Znamé osobnosti jsou v obci ceněny, proto lze na několika domech v obci najít desky k připomenutí rodáků, například buditele J. V. Plánka nebo malíře Jana Matulky, známého dobře zejména v USA, kde žil i zemřel.

5 Analýza dosažených výsledků

5.1 Rozvoj obce

5.1.1 Rozvoj obce od 90. let

Již v 90. letech minulého století se vedení obce začalo snažit o zlepšení životních podmínek obyvatel. Důraz byl kladen zejména na výstavbu komunikací, kanalizací, vodovodů, nového veřejného osvětlení, chodníků a dalších infrastruktur. Povrchové zlepšení silnic se týkalo i těch, které vedou do vedlejších sousedních obcí a osad. Lidé se díky těmto úpravám pohodlně a lépe dostanou do vesnic patřících pod Vlachovo Březí. Nové silnice a cesty neslouží jen těm, kteří ve vesnicích žijí, mnoho vlachovobřezských občanů má chatu, zahradu nebo jiné rekreační místo právě v těchto dříve těžko dostupných místech. V neposlední řadě je rozvoj komunikační sítě důležitý pro podnikání v místě.

Z konkrétních projektů uskutečněných do roku 2000, lze kromě výše zmíněných jmenovat výstavbu pěstitelské pálenice, Infocentra na půdě radnice a školních bytů pro zaměstnance školy.

Ani kulturní a společenský život nebyl zanedbáván. S druhým ročníkem Mezinárodního sborového festivalu hudebního romantismu obdrželo město dotaci z programu Phare právě na realizaci tohoto festivalu, který až dodnes sdružuje národnosti a přispívá k propagaci české a světové sborové tvorby, zejména období hudebního romantismu. Nepřímo se na kulturním životě podílely záchranné práce pro obnovu krovu s cílem sanovat budovu bývalého pivovaru ve Vlachově Březí. Projekt byl z části financován ze zdrojů tehdy fungujícího programu SAPARD, který na tuto opravu přispěl necelými dvěma miliony korun. Oprava krovu později usnadnila práci, jelikož v roce 2014 se začala budova pivovaru rekonstruovat celá, a to již pro konkrétní účel – kulturní vyžití.

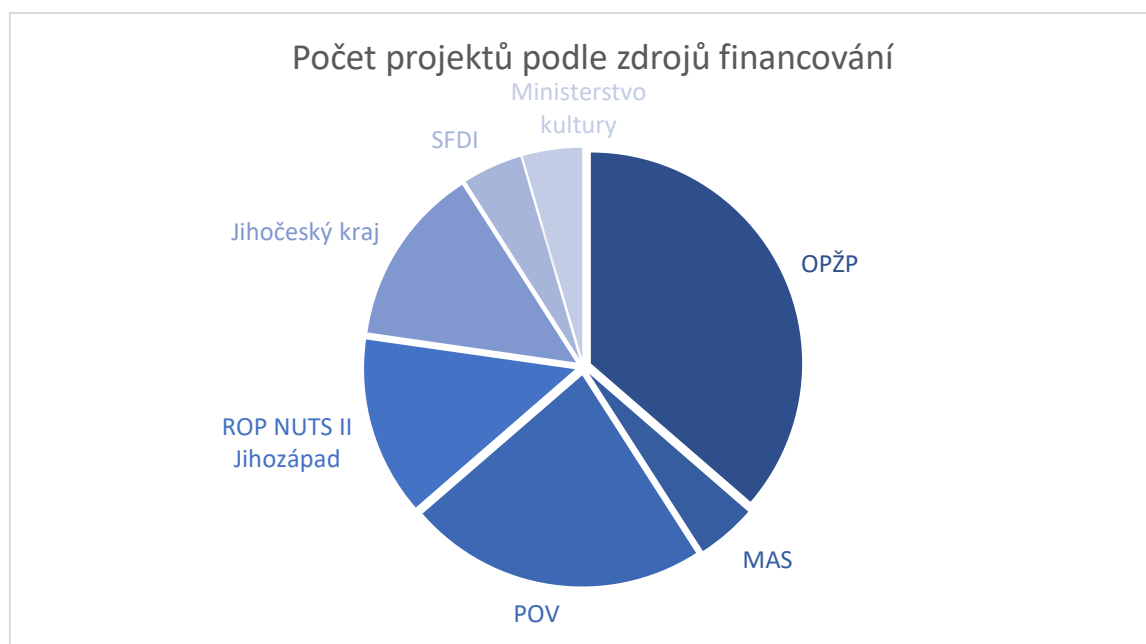
Rok 2006 znamenal pro město velkou změnu, v podobě kompletní přestavby náměstí (včetně rekonstrukce inženýrských sítí), a jeho přilehlých částí, která město vyšla přibližně na 35 milionů korun. Náměstí slouží jako důležitý komunikační uzel a místo, kde se lidé střetávají a potkávají nejen u příležitosti různých obecních akcí, jako pouťové oslavy pořádané na přelomu měsíců května a června. Pořádají se tady akce pro děti – rozsvícení vánočního stroměčku v době začínajícího adventu, předvánoční prodej kaprů nebo velikonoční zpívánky. Je to místo, které se stalo centrem obce. Soustředěny jsou zde veškeré obchody a hostince, přímo na náměstí stojí i radnice a lékařské zařízení. V čele s

kostelem a mohutnou památnou lípou uprostřed, dává tento prostor pocit centra již při prvním pohledu.

5.1.2 Rozvoj v posledních šesti letech (2012–2018)

V posledních šesti letech se uskutečněné rozvojové projekty týkaly mnoha oblastí. Jak ukazuje příloha číslo 1, má zde své zastoupení kulturní rozvoj a rozvoj společenského života, služby obyvatelům v podobě lepších komunikací, celooobecní zlepšení inženýrských sítí i zlepšení kvality života z pohledu ekologie a lepšího životního prostředí. Z grafu číslo 6 lze vyčíst, že z výčtu 22 projektů, které se za posledních 6 let v obci zrealizovaly, je jako zdroj financování nejvíce zastoupen Operační program životního prostředí (OPŽP). Dalším z nejvyužívanějších zdrojů byl Program obnovy venkova, jehož cílem je podpořit obnovu a rozvoj venkovských obcí.

Graf 6: Počet projektů podle zdroje financování

Zdroj: Interní zdroje, vlastní zpracování

Vedení města se dlouhodobě snaží nejen o budování nových věcí zlepšujících život místních. Jsou zde viditelné snahy o rekonstrukce a opravy již existujících objektů, které byly dříve využívány k nejrůznějším účelům. Nejvíce bylo toto snažení viditelné na rekonstrukci památkového objektu, do které se město pustilo v roce 2014 (podrobně bude zmíněno v další části práce).

Loňský rok s sebou přinesl další pokus o záchranu, tentokrát budovy bývalé Sokolovny, která po delší dobu už nevyhovovala svým účelům a chátrala. Prostor uvnitř nebyl vhodný z hygienického ani bezpečnostního hlediska, a proto se vedení města v minulém roce rozhodlo budovu odkoupit a zrekonstruovat. Dokončeny jsou již stavební úpravy, zateplení, nové podlahy a obložení interiéru včetně stropních podhledů a instalace technického zařízení. Po finálních úpravách se tak již v roce 2019 může město dočkat otevření zbrusu nové multifunkční kulturní budovy Sokolovny. Budova má sloužit původním účelům (např. plesy, zábavy a dětské karnevaly) a slavnostní otevření proběhne pravděpodobně na začátku roku 2019 v den 2. ročníku Městského plesu Vlachova Březí.

5.2 Analýza projektů posledních šesti let

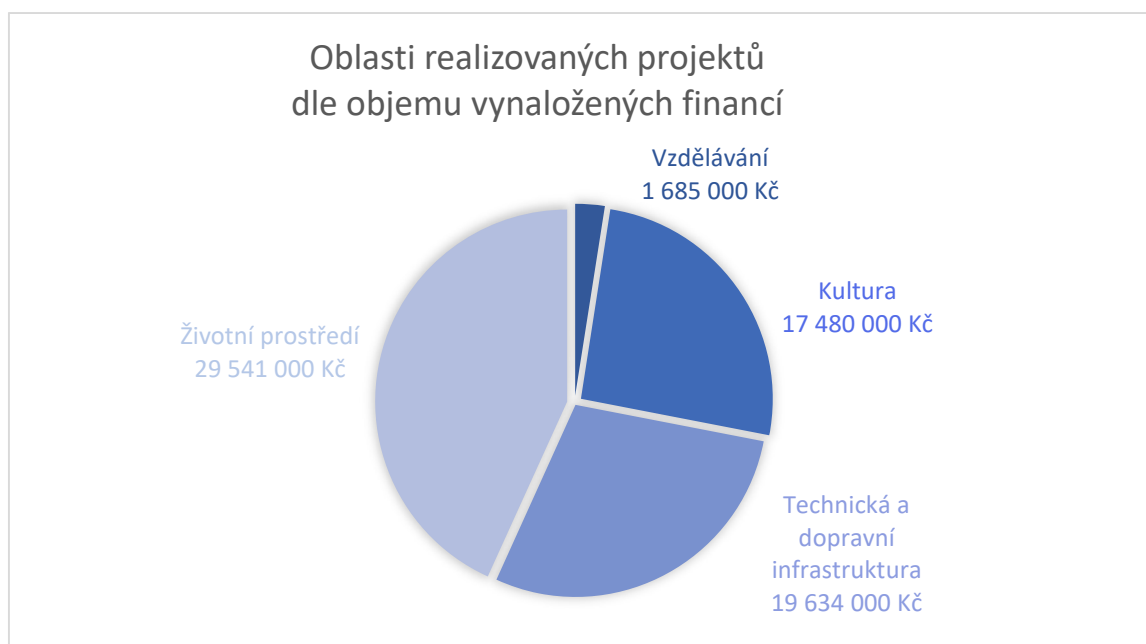
Jak již bylo zmíněno, v obci se za posledních šest let uskutečnilo více než 22 projektů financovaných z různých zdrojů. Projekty pomohly zlepšit životní podmínky obyvatel obce a usnadnily jim zdejší život. Obec se rozvinula hlavně vybudováním místních komunikací nebo jejich částečnou rekonstrukcí. Lidé se tak pohodlně dostanou i do blízkých osad a sousedních vesnic. Jelikož je Vlachovo Březí spádovým městem a lidé z okolí sem jezdí za prací a děti do školy, bylo vybudování komunikací hlavní prioritou obecního rozvoje. Dalším z takových projektů byla výstavba kanalizací, vodovodů a dalších inženýrských sítí, které tak usnadnily občanům život v obci. Také byla dokončena přípravná fáze jedné z největších staveb posledních 50 let, která byla již dlouho plánována – dopravní obchvat města.

Níže uvedený graf popisuje rozložení financí podle toho, do jaké oblasti se investovalo. Z grafu lze vidět, že nejvíce financí bylo vynaloženo na životní prostředí. S tím koresponduje i výsledek z předchozího grafu, kde nejvíce projektů bylo financováno ze zdroje Operační program životního prostředí (OPŽP). Do oblasti životního prostředí byly zařazeny projekty jako zateplení tělocvičny základní školy, snížení energetické náročnosti objektu Sokolovny nebo průzkum zdrojů podzemních vod pro město Vlachovo Březí. Do této kategorie také patří odpadová politika. Zde se v rámci změn provedla rekonstrukce sběrného dvora, který chce vedení obce dále více přizpůsobit potřebám systému svozu odpadů v obci – například vybudování poloautomatické třídící linky. Nakonec i zpracování digitálního povodňového plánu a varovného informačního systému města a pořízení čistící

komunální techniky. V technických službách města jezdí v současné době tři vozidla na elektropohon.

Bezesporu dvěma dalšími nejnákladnějšími oblastmi byly kultura a technická a dopravní infrastruktura. Investování do kultury se navýšilo hlavně kvůli projektu Rekonstrukce chráněného památkového objektu Panského pivovaru. Tato investice nejen že podstatně navýšila finanční výdaje v této kategorii, ale je také nejvíce nákladným projektem uskutečněným za posledních šest let. Toto je jeden z důvodů, proč je projekt dále v této práci podrobně analyzován. Současně s projektem rekonstrukce pivovaru byl realizován projekt Rekonstrukce místních komunikací v areálu zámku. Tyto dva projekty měly společné nejen období realizace, ale také prvenství ve svých kategoriích, co se týká vynaložených financí.

Graf 7: Oblasti realizovaných projektů dle objemu vynaložených financí

Zdroj: Interní zdroje, vlastní zpracování

Navzdory tomu, že životní prostředí je pro město důležité stále zlepšovat, aby se zde obyvatelům dobře žilo, je třeba podotknout nepoměr mezi financemi vloženými do této oblasti a do oblasti vzdělávání. Zatímco do vzdělávání jsou investovány pouze necelé dva milióny, v životním prostředí je miliónů necelých třicet. Nejedná se ovšem o vzdělávání jako takové, nýbrž jen o zlepšení podmínek a prostředí pro výuku. Co v investicích v této kategorii chybí, je třeba podpora mimoškolního vzdělávání. Nejsou zde žádné vybudované prostory, které by sloužily k výuce dobrovolných zájmových kroužků. Zájmové mimoškolní

vzdělávání ve městě zajišťuje nyní pouze Základní umělecká škola, která se ale zabývá pouze hudebním a tanečním oborem.

Pro podrobnější zhodnocení rozvoje obce v této práci, byly vybrány projekty z oblasti kultury a vzdělávání. Důvodem bylo hlavně větší povědomí občanů o těchto projektech. Pak také jejich finanční náročnost, která byla zejména u projektu Panského Pivovaru nejvyšší ze všech uskutečněných projektů za analyzované období. V případě tříd pro výuku přírodních věd bylo důvodem zaměření se na mladší generace občanů. Potom také finanční stránka věci, protože projekt rekonstrukce tříd byl taktéž nejvyšším finančním výdajem v oblasti vzdělání. V neposlední řadě hrála svoji roli atraktivnost těchto dvou projektů jak pro občany, tak i žáky základní školy.

5.2.1 Projekt: Panský Pivovar – rekonstrukce památkového objektu

Obec se dlouhodobě snaží také nezanedbávat společenský život a kulturní vyžití nejen místních obyvatel, nýbrž i občanů okolních vesnic, měst a turistů. Mezi projekty, které jsou jednoznačně prospěšné obci právě v tomto směru se může řadit projekt Rekonstrukce památkového objektu Panského Pivovaru. Z tohoto důvodu byl vybrán pro podrobnější analýzu v této práci.

Obsah projektu

Budova, která v současnosti nese název Panský Pivovar (fotografie budovy jsou v příloze číslo 2) se nachází nedaleko náměstí a je jednou z hlavních dominant města Vlachova Březí. Před její rekonstrukcí se jí ale nedostávalo velkého věhlasu, protože budova i samotný zámecký park okolo ní byly v dezolátním stavu. Obec se tak rozhodla požádat o dotaci z programu ROP NUTS II Jihozápad s prioritní osou Rozvoj cestovního ruchu, kterou nakonec úspěšně získala a spolu s ní i dotaci na opravu místních komunikací a celého zámeckého parku. Komplex je tedy dnes kompletně opraven a odehrává se zde značná část kulturního života obce.

Zdůvodnění projektu a výchozí situace

Budova bývalého pivovaru, která byla postavena již v 17. století, byla po dobu své existence využívána k mnoha účelům. Od prvotního vaření piva, které skončilo začátkem 20. let minulého století, byla postupně budova přizpůsobována spíše jako skladovací prostory. Na devastaci budovy se významně podílel provoz bývalého státního statku

ve Vlachově Březí, kdy památka byla násilně a někdy i nevratně předělaná účelům a potřebám zemědělských provozů. Významným počinem byla rekonstrukce krovu a střechy budovy, která byla prováděna v letech 2003. Od této doby budova dál chátrala, byť s opravenou střechou. Přesto plnila různé sporadické účely skladování.

Cíle projektu

Cílem města Vlachova Březí bylo zrekonstruovat budovu do takového stavu, aby sloužila opět občanům a byla předmětem i podnětem pro návštěvu města a kulturního vyžití obyvatel. Budova patří k hlavním dominantám města, a proto bylo třeba se o ní důstojně postarat tak, aby město reprezentovala a nebylo tomu naopak. Stojí poblíž náměstí, na kterém se v sezóně alespoň na chvíli zastaví velké množství turistů. Tyto turisty bylo třeba na budovu upozornit, a to nejlépe rekonstrukcí fasády. Kromě té bylo cílem opravit i interiéry části budovy všech tří pater. Záměrem opravy kromě zvýšení cestovního ruchu ve městě, byla především služba občanům. V době konání městských akcí, jako je například každoroční Svatodušní pouť, bylo nutné poskytnout v budově zázemí pro návštěvníky v podobě zpřístupnění velkého klenbového sálu, sociálního zařízení a krytých prostorů pro případné konání trhů.

Zhodnocení

Město požádalo o dotaci v Regionálním operačním programu ROP NUTS II Jihozápad a pod prioritní osou Rozvoj cestovního ruchu a oblastí podpory – Revitalizace památek a využití kulturního dědictví v rozvoji cestovního ruchu – kde úspěšně získalo finanční prostředky na projekt s názvem Rekonstrukce památkového objektu Panského Pivovaru. Povedlo se mu úspěšně zkoordinovat tento projekt společně s projektem, který byl určen na opravu komunikací a zámeckého parku, který se rozkládá v těsné blízkosti budovy pivovaru.

Rekonstrukce byla zahájena na začátku dubna 2013 a byla rozdělena do několika etap. První z nich obsahovala veškeré zpracování návrhů, konceptu a obsahové náplně projektu, projektové dokumentace, souhlasných stanovisek v souladu s legislativou, rozpočtu a výsledku v podobě projektové žádosti. V druhé etapě byly připraveny podklady k uzavření smlouvy o podmínkách poskytnutí dotace a provedena výběrová řízení na zakázky související s fyzickou realizací projektu (hlavní předmět projektu, stavební práce a dodávka vybavení, řízení a administrace projektu, stavební dozor, publicita). Třetí, již

realizační fázi, byly započaty stavební práce a následná dodávka vybavení do interiérů. Od března roku 2015 se budova zpřístupnila veřejnosti a začala provozní fáze projektu.

V době probíhající rekonstrukce se město rozhodlo uspořádat pro veřejnost tzv. Den otevřených dveří, kde se občané mohli seznámit s probíhajícími opravami přímo v místě jejich realizace včetně jejich technických parametrů a dozvědět se budoucí záměr a možné využití budovy. Tento krok města byl občany velmi oceněn a přispěl tak ke komunikaci a větší interakci mezi vedením města a jeho obyvateli. Návštěvníci měli možnost se dozvědět informace o projektu přímo od zpracovatele projektové dokumentace a stavebního dozoru, který je i jedním z radních města Vlachova Březí. Zde vlastně město ukázalo zájem o podněty, názory a připomínky místních lidí, pro které má budova především sloužit. Občané tak dostali možnost se k rekonstrukci vyjádřit a posoudit její důležitost či užitečnost a vnést do rozhodování města i své vlastní myšlenky a touhy.

Samotná oprava budovy a její nové prostory včetně pořádaných akcí za poslední roky přilákala mnoho turistů a přispěla k prohloubení povědomí o jihočeském městě Vlachovo Březí. Interiér budovy pro jeho jedinečnost v současné době nabízí kvalitní místo pro konání nejrůznějších veřejných a soukromých akcí. Turisty i místní do areálu celého zámeckého prostředí přitahují pořádané výstavy stálých i měnících se expozic. Výstavy jsou uskutečňované k různým příležitostem a jejich místem je druhé patro budovy nebo útulné prostředí podkrovních prostorů třetího patra. V budově se mimo výstavní prostory a společenský sál nachází i místnost s barovým pultem a výčepem s možností posezení. V letních měsících mají návštěvníci možnost komentované prohlídky celého areálu Panského Pivovaru a dozvědět se tak i základní historická fakta o této budově. Budova se tak stala pro mnohé cílem výletu, což obci přináší prestiž a rozvoj cestovního ruchu.

Od rekonstrukce zde proběhlo několik desítek svatebních obřadů včetně hostin, několik (hlavně v předvánočním období) firemních večírků a koncertů. Tyto akce, pro změnu soukromého typu, nalákají do míst návštěvníky jiných kategorií (například z hlediska bydliště a věku) a jejich prostřednictvím se může o objektu dozvědět více lidí.

Projekt rekonstrukce budovy byl tedy pro město jednoznačně přínosem. I přesto je zde problém s organizací a vedením celého areálu. Město v současné době stále hledá ten nejvhodnější způsob, jak se efektivně starat o budovu, technické zázemí a zintenzivnit a zkvalitnit realizaci akcí.

Kvůli omezenému finančnímu limitu dotačních prostředků na rekonstrukci pivovaru se nepodařilo opravit interiér v druhé části budovy. Díky reprezentativnímu

vzhledu a opravené venkovní fasádě se městu podařilo získat investora pro druhou část budovy. Město už nyní spolupracuje s firmou Panský pivovar Vlachovo Březí s.r.o., která byla založena pro účely rekonstrukce a následného využití prostorů k vytvoření nové varny pro výrobu piva. V budově tak bude po více než sto letech obnoveno vaření piva. Pro návštěvníky se chystají nové prostory, které budou vybaveny jako minipivovar s možností výčepu. Prostory má už nyní v pronájmu zmíněná firma, která bude financovat celou jejich rekonstrukci. Budově se tak naskytla příležitost, jak využít její potenciál a dostat se mezi vyhledávaná výletní místa, což opět kladně přispěje k rozvoji cestovního ruchu obce.

5.2.2 Projekt: Třídy pro výuku přírodních věd

Jelikož do Vlachova Březí, jakožto spádového centra, chodí i děti z okolních vesnic do základní školy, je pro město důležité pracovat na neustálém zlepšování vzdělávacích podmínek na této škole. Poslední roky byl dokonce počet „přespolních“ žáků vyšší než těch místních. Město jako zřizovatel Základní školy profesora Josefa Brože a Mateřské školy tak realizuje projekty zaměřené na děti ve věkové kategorii přibližně 3 až 15 let. Některé projekty, jako výstavba dětského hřiště, se týkají těch nejmenších a další jsou zaměřené na lepší prostředí pro výuku žáků. Jedna, z již uskutečněných změn, je kompletní rekonstrukce několika tříd v základní škole, zejména té, sloužící pro výuku přírodních věd – přírodopisu, fyziky a chemie.

Obsah projektu

S postupným zvyšováním obyvatel v obci dochází i k nárůstu počtu žáků v Základní škole profesora Josefa Brože. Tento demografický fakt pozitivně zasahuje do rozvoje obce, která se v jeho důsledku snaží co nejvíce zlepšit podmínky i pro nové obyvatele. Pro budoucí růst obyvatel v obci je důležité mít konkurenční výhodu oproti ostatním spádovým obcím. Z tohoto důvodu se město Vlachovo Březí snaží o stále lepší prostředí pro nižší věkovou kategorii v podobě vzdělávání. V posledních letech se uskutečnilo mnoho projektů, které byly zaměřeny na děti, žáky a mladistvé. Přehled projektů, které se realizovaly v souvislosti s dětmi nebo přímo v oblasti vzdělávání popisuje tabulka níže.

Tabulka 3: Související úspěšně realizované projekty v oblasti vzdělávání

Název investice	Realizace v letech	Zdroj dotace	Rozpočet (v Kč)
Zlepšení tepelných vlastností budovy ZŠ PJB ve Vlachově Březí	2007 - 2010	SFŽP, Fond soudržnosti, státní rozpočet	17 520 000,- Kč
Multifunkční sál ZUŠ	2013	LEADER MAS, Program rozvoje venkova	300 000,- Kč
Vybavení a úpravy tříd MŠ ve Vlachově Březí	2010	Grantový program Jihočeského kraje	167 000,- Kč
Jazyková učebna v ZŠ PJB	2010	Vlastní zdroje	212 000,- Kč
Botanická zahrádka	2013	Revolvingový fond MŽP ČR	92 000,- Kč
Rekonstrukce sociálního zařízení I. st. ZŠ	2013	Vlastní zdroje	1 046 000,- Kč

Zdroj: Interní zdroje, vlastní zpracování

Obsahem projektu bylo modernizovat učebnu pro výuku přírodních věd – fyziky, chemie a přírodopisu, pro zkvalitnění výuky (fotografie učebny jsou v příloze číslo 3). Město podalo žádost o dotaci z operačního programu ROP NUTS II Jihozápad pod prioritní osou Stabilizace a rozvoj města a obcí a oblastí podpory Rozvoj infrastruktury základního, středního a vyššího odborného školství. Z úspěšné dotace byla financována oprava učebny, nové vybavení a veškeré informační technologie, které budou k výuce používány.

Zdůvodnění projektu a výchozí situace

Před realizací projektu se učebna nacházela ve velmi znepokojivém stavu pro výuku. Vybavení učebny pocházelo z doby poslední rekonstrukce, přibližně 70. léta, což je pro výuku přírodních věd nedostačující. Nejen, že učebna nebyla vybavena technologií jako jsou počítače, interaktivní tabule a další, ale také měla zastaralý nábytek a lavice a byla celkově ve velmi špatném technickém stavu. Žáci v dnešní době plně technologií mají díky projektu příležitost si tuto moderní IT techniku vyzkoušet přímo ve výuce. Tak spojí své znalosti v oboru IT s praktickou výukou přírodních věd a výuka pro ně je zábavnější a atraktivnější.

Cíle projektu

Hlavním cílem projektu rekonstrukce učebny přírodních věd bylo zlepšení kvality procesu vzdělávání pro spádovou oblast města Vlachova Březí. Město se snažilo o stabilizaci a rozvoj tohoto venkovského regionu. Vzhledem ke stále se zvyšujícímu počtu obyvatel v obci, bylo potřeba zajistit žákům modernější prostředí pro jejich vzdělávání, kterým může obec konkurovat jiným spádovým městům v okolí. Konkrétně učebna přírodních věd by měla v budoucnu podpořit výuku a také zájem žáků o technické obory a zvýšit tak budoucí uplatnění studentů. Díky využití informačních technologií ve výuce, je pro žáky výuka zábavnější a poučnější. Konkrétním operačním cílem projektu bylo modernizovat zařízení a vybavení v učebně určené pro výuku přírodních věd. Její kapacitní rozšíření může být využíváno i v rámci jiných vzdělávacích programů ve spolupráci například s dalšími základními školami a partnery projektu. Technické a moderní technologické vybavení dělá nyní výuku atraktivnější a pro mnohé žáky i zapamatovatelnější.

Zhodnocení

Výčet projektů uskutečněných s cílem zlepšit podmínky dětí žijících ve městě i jejich vzdělání je pozitivním ukazatelem. Město jako zřizovatel dlouhodobě pracuje na modernizování místní Základní školy. V budoucnosti může být právě místní Základní škola jedním z kritérií, podle kterých se rozhodnou rodiny žít právě ve Vlachově Březí. Kvalitní vzdělání dětí je jedna z nejdůležitějších věcí, díky kterým bude nejen město, ale v budoucnu i Česká republika růst. Z tohoto důvodu je potřeba dětem zajistit co nejlepší podmínky pro vzdělání a výuku.

Projekt na modernizaci učebny přírodních věd byl shledán hlavně u žáků velmi pozitivně. Moderní prostředí, design samotné třídy i IT technika přispívá k rozvoji kreativity a posiluje zapojenost dětí do výuky. Žáci se tak aktivně zapojí do náplně hodin a naučí se tak třeba pracovat v týmu.

V rámci realizace projektu bylo také vytvořeno partnerství mezi několika institucemi, které výrazně napomůžou úspěšné realizaci, a hlavně jeho plného využití. Mezi partnerské školy patří například Gymnázium z nedalekých Prachatic, Vyšší odborná škola a Střední průmyslová škola z Volyně a Gymnázium a Střední odborná škola ekonomická z Vimperka. Další partner projektu je Dětský domov Žichovec, se kterým má Základní škola ve Vlachově Březí již dlouholeté přátelství. Děti z dětského domova přijíždějí několikrát během školního roku na návštěvu do základní školy a spolu s místními žáky se společně

podílejí například na organizaci Vánočních nebo Velikonočních trhů, na kterých prodávají výrobky vlastní výroby. Děti ze Žichovce mají tak příležitost se sdružovat, poznat jiné prostředí a místní děti se naučí adaptaci a v roli hostitele i organizovanosti. Po realizaci projektu vznikne jednak místnost, kde mohou mít tyto setkání zázemí a prostory a také příležitost ke společné výuce. Ze středních škol pravidelně přijíždějí učitelé, kteří místním dětem přednášejí nejen o přírodních vědách, ale i o samotném studiu na střední škole. Cílem je prohloubit připravenost žáků na navazující studium na středních školách.

Učebna je nyní využívána zejména pro účely výuky fyziky, chemie a přírodopisu. Problém projektu lze spatřit ve fázi plného využívání všech technologií, které moderně vybavená učebna nabízí. Využívány jsou například u interaktivní tabule jen některé funkce z celé škály nabízených.

5.3 Vyhodnocení povědomí žáků

Dne 2. března 2018 proběhla diskuze se žáky místní Základní školy profesora Josefa Brože. Přítomno bylo 22 žáků z deváté třídy ve věku 14 až 15 let. Na začátek byla dána žákům anketa, obsahující otázky o regionálním rozvoji a souvisejících pojmech. Část také obsahovala otázky na jejich vlastní názor, všímavost a povědomí o změnách v obci. Anketa byla použita pro nastínění témat, o kterých se bude vzápětí diskutovat. Stěžejní metodou byl focus group, který následoval poté. Žákům byly kladeny otázky podle předem stanoveného scénáře a na jejich základě vznikla diskuze. Žáci měli možnost se ke každé otázce vyjádřit a říct svůj názor. Diskuze trvala jednu vyučovací hodinu, 45 minut.

5.3.1 Vyhodnocení vstupního povědomí formou ankety

Anketa obsahovala celkem deset otázek, z toho 9 otevřených a 1 uzavřenou. První tři byly zaměřeny na pojmy související s regionálním rozvojem. Otázky byly formulovány tak, aby se žáci nad danou problematikou zamysleli a uvedli odpověď podle svých znalostí. Na první otázku, Co je regionální rozvoj, většina žáků odpověď neznala. Někteří se ji snažili vymyslet a odvodit. Objevovaly se například odpovědi jako: „*Rozvíjí se různé věci v určitém místě*“, „*Rozvoj měst či určitého území*“ nebo „*Rozvoj škol a památek*“. O dotacích už většina z nich věděla více. Správnou odpověď uvedlo celkem 17 žáků. Nejblíže byla odpověď: „*Určitý obnos peněz určený k nějakému účelu například opravě budov*“. Nejčastější potom: „*Peníze/příspěvek od státu na nějaký účel*“. Dohromady 15 žáků

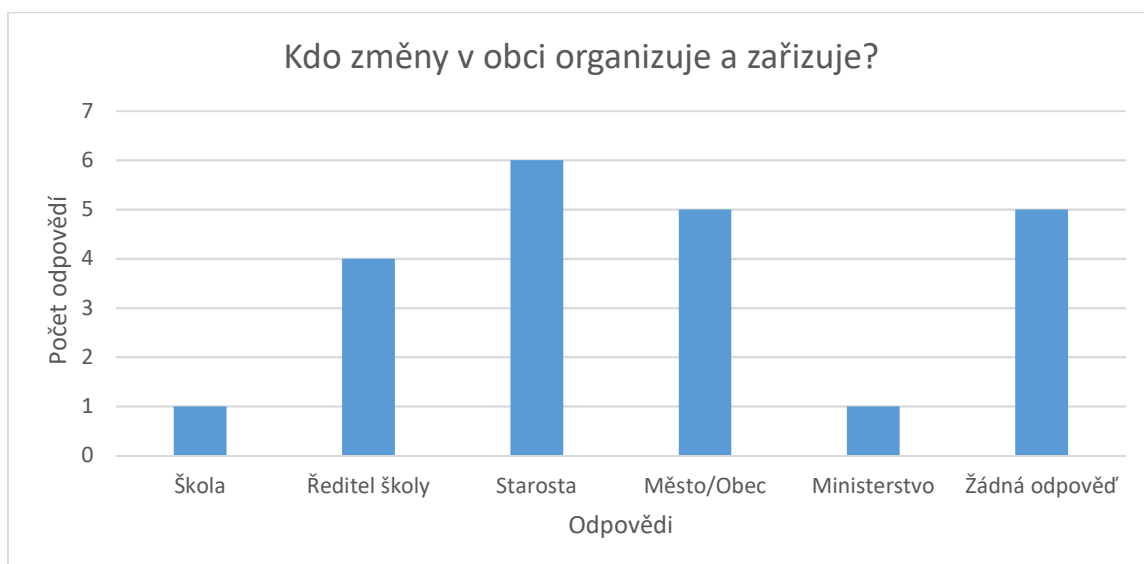
přibližně vědělo, co je Evropská unie. Odpověď „*Společenství států na území Evropy*“ se vyskytla 15krát.

Další část byla zaměřena na jejich osobní dojmy, poznatky a názory. Otázky se týkaly především dění ve Vlachově Březí. Přesto i někteří dojíždějící žáci, kterých je ve třídě celkem 8, v některých případech věděli více o změnách, než ti, kteří zde bydlí. Celkem 13 žáků na otázku „*Jakých změn jsi si v poslední době ve městě nebo ve škole všiml/a?*“ odpovědělo že „*ničeho*“. Z tohoto počtu bylo 8 místních a 5 dojíždějících. Výčet konkrétních změn, které uvedli ostatní žáci:

- Zbourání opuštěného domu
- Méně odpadků a více opravovaných budov
- Konání více akcí v Pivovaru
- Oprava cesty
- Oprava Sokolovny
- Nová učebna fyziky

Otázka „*Kdo tyto změny organizuje a zařizuje nebo vymýšlí?*“ měla více různých odpovědí. Všechny jsou uvedeny v následujícím grafu. Nejčastější odpovědí byl starosta. Žáci také hodně zmiňovali ředitele školy a město či obec jako celek. Celkem 5 žáků nenapsalo odpověď žádnou.

Graf 8: Odpovědi na otázku: *Kdo změny v obci organizuje a zařizuje?*

Zdroj: vlastní zpracování

Následující otázka se soustředila na potřeby žáků a jejich vlastní nápady. Měli odpovědět, co jim chybí ve Vlachově Březí nebo přímo ve škole. Názory byly různé,

od nerealizovatelných nápadů (hokejový stadion, obchodní domy, provozovna fastfoodu) až po ty přijatelné (kavárna, místo pro strávení volného času žáků po škole – zejména na zimní období, více kulturních akcí, wifi připojení na náměstí). Žáci se v průběhu navazující diskuze shodli na tom, že nemají kde trávit volný čas mezi koncem školy a například příjezdem autobusu. Mnoho z nich navrhovalo nějaké zázemí v podobě místnosti, kde by se mohly zdržet a přečkat odpoledne.

Další otázka, tentokrát uzavřená byla zaměřena na už zmíněnou právě probíhající rekonstrukci Sokolovny. Konkrétně na to, jestli o ní žáci vědí a co by chtěli, aby se konalo v opravené budově. Dohromady 16 žáků odpovědělo, že o rekonstrukci ví. Ze zbytku dotázaných, kteří o tom nevěděli, byla většina dojíždějících. Mezi nápady na budoucí využití nových prostor v Sokolovně byly především divadla, koncerty, plesy a další kulturní akce. Dále posilovna, sportovní kroužky a turnaje. Originálním nápadem bylo uspořádat turnaj v počítačových hrách. Objevily se ale i odpovědi typu: „*Je mi to jedno, stejně tady už nebudu*“, kdy takto odpovídali především dojíždějící žáci z okolních vesnic.

Předposledním úkolem bylo doplnit větu: Ve městě bych chtěl/a Většina žáků měla totožnou odpověď jako na otázku, co jim ve městě chybí. Přesto se zde našlo několik odlišných odpovědí, například čistou vodu v koupališti, hezčí fontánu na náměstí, hezčí výzdobu kostela, více obchodů nebo kebab house.

Poslední otázka byla spíše odlehčující a cílem bylo dát žákům možnost se anonymně zeptat na cokoliv. Téměř ve všech případech zůstalo políčko pro odpověď nevyplněno.

5.3.2 Výsledky focus group

Po vyplnění ankety byl žákům přiblížen její účel. Následně na základě odpovědí byla započatá diskuze, kdy byly žákům kladeny otázky jdoucí více do hloubky dané problematiky. Žáci se sami aktivně zapojili a přispívali svými názory na proběhlé změny i budoucí vývoj města. Nejprve se mluvilo o teoretických pojmech a termínech ohledně regionálního rozvoje. Žáci se snažili odpovědět na otázky, co takový rozvoj vlastně je a proč se děje. Téměř všichni se shodli na tom, že je to něco, co má přispět lepšímu životu ve městě. Někteří z žáků doplnili, že se o tento rozvoj stará starosta, anebo vedení města obecně.

Co se týká vědomostí o Evropské unii a jejích dotacích, většina žáků má velmi zkrácené představy. Samotné slovo „dotace“ znají převážně z médií a jejich čerpání vnímají

spíše negativně. Bohužel už málo kdo z nich dokáže vysvětlit, kde se takové finanční zdroje vezmou a proč je vlastně Evropská unie poskytuje.

Poté se diskuze přesunula ke konkrétním změnám v obci. Diskutovalo se také o nevyužitém prostoru školní zahrady a o tom, co by zde bylo vhodné vybudovat. Většina se shodla na nějakém přístřešku či altánku a lavičkách. Dále se probírala rekonstrukce Panského Pivovaru, který celá třída již několikrát navštívila v rámci vzdělávání. Řada z nich bohužel nevěděla, co všechno stojí za rekonstrukcí takového objektu a kdo to všechno řídí a zorganizuje. Žákům se objekt líbí, ale prostranství parku okolo budovy využívá jen málo z nich. Mnoho z nich nejraději tráví volné chvílky na náměstí.

Co se týká dalších provedených změn, pouze čtvrtina z nich věděla o rekonstrukci sběrného dvoru na kraji obce. Někteří bohužel ani nevěděli, že se zde ve městě takové zařízení nachází a také se ptali, k čemu slouží. Debata se v návaznosti na sběrný dvůr zastavila i u tématu zlepšování životního prostředí. Především v rámci třídění odpadu. Téměř všichni žáci ve svých domácnostech třídí odpad. Nejčastěji jsou to plasty a papír. I ve škole mají již několik let možnost třídít odpad. V základní škole jsou na chodbách umístěné koše na plasty, papír a sklo. V rámci rozvoje města a lepšího životního prostředí ve městě byli žáci seznámeni s tím, jak ve Vlachově Březí funguje sběr odpadu a jak mohou sami přispět k minimálnímu znečišťování.

Žáci se během této diskuze dozvěděli více o chodu obce, změnách provedených v obci a lidech, kteří jsou za ně zodpovědní. Byly jim vysvětleny základní termíny spojené s regionálním rozvojem, Evropskou unií a dotacemi. Byli seznámeni s možnostmi, jak sami mohou přispět k lepšímu životnímu prostředí a částečně se tak zapojit do chodu obce nebo projektů, které jsou zde realizovány. Žákům byla dána možnost prezentovat svoje návrhy a nápady na změny v okolí školy a inspirovat tak budoucí rozhodování obce. Výsledky diskuze budou předány do rukou ředitele školy a radních města Vlachova Březí, kteří se na základě nich mohou inspirovat k realizaci nových projektů na půdě školy i ve městě. Žáci se tak zapojí do rozhodování o obci, což by v budoucnu mohlo přispět k větší aktivitě místních zapojovat se a zajímat se o rozvoj obce.

5.3.3 Návrhy pro zlepšení povědomí žáků o rozvoji obce

Povědomost dětí o tom, jak funguje regionální rozvoj, bohužel není dostatečná. Nedostatek lze vidět například v neznalosti některých pojmů vázajících se k místnímu i regionálnímu rozvoji. Konkrétně informace o Evropské unii a o tom, co jsou to dotace,

popřípadě proč je Evropská unie poskytuje. Dále by také měli, jako žáci jdoucí na střední školy, vědět více o fungování městských složek jako rada, zastupitelstvo a funkce starosty. V tomto ohledu by bylo dobré, kdyby měli možnost se osobně setkat s některými představiteli obce a popovídat si o jejich práci a o tom, co obnášejí jejich funkce.

Pro budoucí větší zapojení mladé generace do zlepšování podmínek ve městě, by byla vhodná přímá spolupráce s vedení obce. Konkrétně v podobě exkurzí na obecní úřad (umožnit dětem nahlédnout do zákulisí organizace projektů od přípravy po fyzickou realizaci), přednášek pro žáky základní školy od vedení města nebo požádat žáky navrhnout design nových plánovaných projektů (například hřišť, nového posezení v areálu školy nebo vybavení koutku pro volný čas). Tím se prohloubí spolupráce mezi obcí a mladou generací a žáci tak budou více motivováni se zajímat o své okolí.

5.4 Zhodnocení a budoucí rozvoj obce

Dle získaných informací o rozvoji obce za posledních šest let lze posoudit jednání obce za velmi aktivní. V obci se uskutečnily v průměru necelé čtyři projekty za rok. Nejvíce jich bylo financováno ze zdrojů Operačního programu životního prostředí. Tato oblast má také největší podíl na vynaložených financích za projekty. Naopak nejméně nákladnou oblastí bylo vzdělávání, v jehož rámci se uskutečnily dva projekty, které zlepšily podmínky v základní škole. I přesto, že je životní prostředí v obci důležité stále zlepšovat, je zde velký nepoměr mezi investicemi vynaloženými na tuto oblast a oblast vzdělávání. Město by se v budoucnosti mělo zaměřit na investice hlavně do mimoškolních aktivit pro žáky. Ve městě dodnes chybí jakékoliv prostory, které by žáci mohli využívat k mimoškolním aktivitám a různým zájmovým kroužkům. Ty zde nabízí pouze Základní umělecká škola, a to jen v oboru hudebním a tanečním.

Vedení obce se snaží každým rokem rozvíjet a zlepšovat životní podmínky obyvatel. Aby se tak dělo i v budoucnu, obec má zpracovaný plán předběžných změn, které by se v dalších letech měly uskutečnit. Některé vybrané změny, rekonstrukce a další projekty jsou uvedeny v tabulce jako Příloha číslo 5. Seřazeny jsou podle priority uskutečnění. Priorita 1 znamená nutnost realizace v možném nejkratším období a priorita 3 je stanovena pro projekty nepříliš nutné pro současnost. V tabulce jsou uvedeny i orientační částky, které budou na projekty vynaloženy. Některé projekty se již začaly realizovat nebo jsou dokonce ve finálních fázích. Jedním z těchto projektů je například realizace zateplení budovy radnice včetně střešního pláště a nové fasády. Tento projekt již má za sebou přípravnou fázi a nyní

se zpracovává projektová dokumentace na jeho uskutečnění. Rovněž projekt na rekonstrukci vodovodního řádu spolu s pořízením techniky pro detekci poruch bude již v blízké době realizován.

V rámci tohoto plánu se postupně projekty uskutečňují a přispívají k lepšímu životu místních obyvatel. Kromě technických oprav komunikací a inženýrských sítí se město snaží dlouhodobě zlepšovat prostředí zdejší základní školy i mateřské školy a poskytuje tak kvalitnější vzdělání nejen dětem, kteří žijí v obci, ale i těm z okolních vesnic a osad.

Vzhledem k celorepublikovému stárnutí obyvatel by v budoucnosti bylo vhodné, aby se město zaměřilo také na seniory a jejich zapojení do rozvoje města. Formou přednášek, seminářů nebo různých workshopů lze starší obyvatele seznámit s plánovanými projekty a změnami ve městě. Jako prostory pro tyto akce lze využít sál Panského pivovaru. Pro rozšíření obzorů seniorů v oblasti informačních technologií by přednášky mohly být i v prostorách školy a využít tak nově vybavenou učebnu přírodních věd.

6 Závěr

Cílem této bakalářské práce bylo zhodnotit rozvoj obce Vlachovo Březí především z pohledu uskutečněných projektů. Úkolem bylo zjistit, jak a jestli projekty uskutečněné v posledních letech přispěly k místnímu rozvoji a napomohly tak k lepšímu životu obyvatel.

Vlachovo Březí je malé město v Jihočeském kraji, které se nachází v podhůří Šumavy asi 11 kilometrů od města Prachatic. Vznik a vývoj obce byl popsán v kapitole Historie, kde bylo zmíněno několik významných mezníků. Například povýšení na městečko v roce 1868 nebo opětovné schválení statutu města Parlamentem České republiky v roce 2006. V dalších kapitolách byla popsána občanská vybavenost a významné památky obce. V obci každým rokem postupně roste počet obyvatel, což velmi pozitivně ovlivnilo vývoj obce. Přestože nejpočetnější věková kategorie je 15-64 let, roste dlouhodobě počet dětí v místní základní škole. Jde především o děti z okolních obcí, osad a vesnic spadajících pod Vlachovo Březí. Tento fakt přispěl k větší soustředěnosti obce zejména na podporu vzdělávání u mladé generace. I přesto v této kategorii lze nalézt některé nedostatky. Například neuskutečněné investice do jakýchkoliv mimoškolních aktivit. V práci jsou uvedeny vybrané projekty uskutečněné za posledních 6 let. Většina projektů byla financována formou poskytnutých dotací, nejčastěji z Operačního programu životního prostředí nebo z Programu obnovy venkova.

Rozvoj obce je demonstrován na dvou projektech, které nejvíce ovlivnily život místních i další směřování obce. Jedním z nich je projekt s názvem Rekonstrukce památkového objektu Panského Pivovaru. Projekt byl vybrán pro své využití všemi věkovými kategoriemi, a také proto, že byl nejdražším uskutečněným projektem v analyzovaném období. Realizace kompletní rekonstrukce budovy včetně interiérů přinesla obyvatelům služby v podobě většího kulturního vyžití a současně nabídla prostory k pořádání soukromých akcí. Tímto krokem se město Vlachovo Březí zapsalo do vyhledávaných míst turistů a zejména samotná budova se stala cílem jejich výletů.

Druhým detailně popsaným projektem byla rekonstrukce třídy v Základní škole profesora Josefa Brože, která slouží pro výuku přírodních věd – fyziky, chemie a přírodopisu. Touto změnou obec přispěla ke kvalitnímu vzdělávání dětí v těchto oborech. Zapojením moderních informačních technologií do výuky, kterými je učebna vybavena, se výuka stala atraktivnější, přínosnější a zábavnější. Projekt byl podrobněji analyzován

kvůli své originalitě a z důvodů návaznosti na realizovaný focus group v místní základní škole.

Jak již bylo zmíněno, důležitým článkem v místním rozvoji je především místní obyvatelstvo. Proto závěr práce obsahuje mimo jiné i výsledky diskuze, která byla provedena se žáky místní základní školy. Žáci byli dotazováni na pojmy týkající se regionálního rozvoje, změny proběhlé v obci, i na jejich osobní názory co zlepšit. V teoretických otázkách týkajících se Evropské unie a dotací z ní čerpaných, mají žáci poměrně zkreslené představy. Většina z nich tyto informace pouze zaznamenala z různých médií. Vědí, že něco takového existuje, ale už málo kdo z nich dokáže vysvětlit, kde se finance na opravu například budov berou a proč je Evropská unie poskytuje. Také v otázkách vedení obce nemají jasno. Chybí jim znalosti o tom, jak funguje vedení města a jakou roli v něm hrají jednotliví představitelé.

Co se týká změn v obci, většina místních žáků si všímá proměn nejbližšího okolí školy a náměstí. Žáci oceňují zlepšování vzhledu veřejných prostranství i zchátralých budov. Málodko z nich už ale navštíví okraje obce a proto neví, co se děje na jiných místech. Celkově se žáci snažili navrhnout svoje nápady a aktivně se zapojili do diskuze o budoucím fungování obce. Poměrně velká část z nich změny v obci hodnotila kladně a někteří jeví zájem se na dalších projektech podílet.

Na závěr práce jsou identifikované nedostatky ve znalostech žáků, které vyplynuly z uskutečněné diskuze. Doporučeno je opatření, které by bylo vhodné uskutečnit, aby se zlepšilo povědomí žáků i celkový rozvoj obce. Doporučení spočívá ve vzájemné interakci s vedením města a jeho představiteli. Ti by mohli dále vzdělávat žáky prostřednictvím seminářů a diskuzí ohledně řízení obce a uskutečňování dalších projektů. Jsou navrženy metody, jakým způsobem by se měli žáci dále vzdělávat v problematice regionálního rozvoje. Navržen je také postup zapojení a vzdělávání starší generace o plánovaném rozvoji a větší zájem o dění v obci.

V posledních šest letech se uskutečnilo 22 projektů, čímž obec dokázala pozvednout životní úroveň a zlepšit podmínky obyvatelstvu. V úplném závěru práce je zhodnoceno, že toto období bylo velmi aktivní, co se rozvoje týká. Také bylo zmíněno dlouhodobé plánování projektů podle priority uskutečnění, kde lze vidět snahu vedení města posouvat obec v budoucnosti stále dál.

Přestože se obec snaží stále zlepšovat své prostředí a uskutečňovat další projekty, je zde několik nedostatků. Bylo by přínosem, kdyby se v budoucnosti snažila investovat i do jiného než pouze školního vzdělávání. V obci chybí jakékoliv prostory pro mimoškolní

aktivity a žáci tak nemají možnost se věnovat svým koníčkům ve společném kolektivu. Nabízené aktivity jsou nyní pouze z oboru hudebního a tanečního, které poskytuje místní Základní umělecká škola.

Jelikož dochází k postupnému stárnutí obyvatel, dalším nedostatkem v obci je malá pozornost věnovaná právě tomuto obyvatelstvu. Obec by se v budoucnosti měla více zaměřit na seniory. Například nabídnout možnost seniorům se vzdělávat v oblasti informačních technologií nebo také v rozvoji obce a tématech s tím souvisejících. Opět zde chybí nějaké prostory, popřípadě organizace, ve kterých by se mohli tito občané různých zájmových skupin sdružovat a zapojit se tak do dění.

7 Seznam použitých zdrojů

BENEŠOVÁ, Daniela a Petr HRUBÝ, 2000. *Vlachovo Březí od pravěku po dnešek* = *Vlachovo Březí von der Urzeit bis heute*. Prachatice: Archeos. ISBN 80-238-5975-7.

BROŽ, Josef a Jan Křtitel HORÁK, 2006. *Obraz minulosti města Vlachova březí: 140. výročí narození Josefa Brože*. Obec Vlachovo Březí.

ČMEJREK, Jaroslav a Radek KOPŘIVA, 2007. *Základy veřejné správy*. Vyd. 1. V Praze: Česká zemědělská univerzita, Provozně ekonomická fakulta. ISBN 978-80-213-1626-3.

HEGER, Vladimír, 2012. *Komunikace ve veřejné správě*. Vyd. 1. Praha: Grada. Žurnalistika a komunikace. ISBN isbn978-80-247-3779-9.

HUDEČKOVÁ, Helena, Michal LOŠŤÁK a Adéla ŠEVČÍKOVÁ, 2013. *Regionalistika, regionální rozvoj a rozvoj venkova*. Vyd. 1. V Praze: Česká zemědělská univerzita, Provozně ekonomická fakulta, 193 s. ISBN 978-80-213-1413-9.

MAIER, Karel, 2000. *Ekonomika územního rozvoje*. 1. vyd. Praha: Grada. Města a obce. ISBN 80-716-9644-7.

STEJSKAL, Jan a Jaroslav KOVÁRNÍK, 2009. *Regionální politika a její nástroje*. Vyd. 1. Praha: Portál. ISBN 978-807-3675-882.

WOKOUN, René, Pavel MATES a Jaroslava KADEŘÁBKOVÁ, 2011. *Základy regionálních věd a veřejné správy*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 474 s. Monografie. ISBN 978-80-7380-304-9.

Internetové zdroje

Český statistický úřad: Počet obyvatel v obcích [online], 2017. [cit. 2018-03-09].
Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/pocet-obyvatel-v-obcich-k-112017>

POSTRÁNECKÝ, Josef, 2010. Urbanismus a územní *rozvoj* [online]. (52010) [cit. 2017-11-18]. Dostupné z: https://www.uur.cz/images/5-publikacni-cinnost-a-knihovna/casopis/2010/2010-05/03_regionalni.pdf

RISy: *Regionální informační servis* [online], 2016. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj [cit. 2018-02-23]. Dostupné z: <http://www.risy.cz/cs>

SVOBODOVÁ, Hana, Antonín VĚŽNÍK a Eduard HOFMANN, 2013. *Vybrané kapitoly ze socioekonomické geografie České republiky* [online]. 1 vyd. Brno: Masarykova univerzita [cit. 2018-02-20]. ISBN 978-80-210-6229-0. ISSN 1802-128X. Dostupné z: <https://is.muni.cz/do/rect/el/estud/pedf/js13/geograf/web/index.html>

Veřejná databáze [online], 2017. [cit. 2018-03-09]. Dostupné z: https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=profil-uzemi&uzemiprofil=31548&u=__VUZEMI__43__550663#

Vlachovo Březí: Oficiální stránky města [online], 2018. Vlachovo Březí [cit. 2018-03-11]. Dostupné z: <http://www.vlachovobrezi.cz/mesto/>

WOKOUN, René, 2010. *Regionální politika: Výukový podklad*. Národohospodářská fakulta VŠE v Praze. Dostupné také z: http://kreg.vse.cz/wp-content/uploads/2011/04/RP_dilci-podklad_reg.politika.pdf

Zákon o obcích č. 128/2000 Sb. [online], b.r. [cit. 2017-11-09]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-128>

8 Přílohy

Příloha 1: Seznam vybraných uskutečněných rozvojových projektů

Rok realizace	Zdroj financí	Název projektu	Částka
2012	OPŽP	Sběrný dvůr Vlachovo Březí	10 590 521 Kč
2013	MAS	Multifunkční kulturní sál ZUMŠ Vlachovo Březí	369 654 Kč
2013	OPŽP	Snížení imisí - Pořízení čistící komunální techniky - Město Vlachovo Březí	2 905 195 Kč
2014	Jihočeský kraj	Opravy autobusových zastávek Vlachovo Březí	139 255 Kč
2014	POV	Výstavba pískového hřiště na plážový volejbal včetně parkoviště u koupaliště Vlachovo Březí	260 741 Kč
2014	OPŽP	Projekt hydrogeologických prací- „Vyhledání a průzkum zdrojů podzemních vod pro město Vlachovo Březí“	500 633 Kč
2014	Ministerstvo kultury	Regenerace památek	839 862 Kč
2014	OPŽP	Zpracování digitálního povodňového plánu a varovného informačního systému města Vlachovo Březí	1 020 604 Kč
2014	OPŽP	Systém svozu odpadů Vlachovo Březí	1 923 490 Kč
2014	ROP NUTS II Jihozápad	Rekonstrukce místních komunikací v areálu zámku ve Vlachově Březí	9 912 186 Kč
2014	ROP NUTS II Jihozápad	Rekonstrukce chráněného památkového objektu Pivovaru ve Vlachově Březí	14 002 821 Kč
2015	Jihočeský kraj	Dovybavení areálu koupaliště a dětského hřiště Vlachovo Březí	290 000 Kč
2015	OPŽP	Křížová cesta u Svatého Ducha - regenerace lipové aleje a okolních porostů	499 664 Kč
2015	Jihočeský kraj	Obnova veřejného vodovodu Vlachovo Březí-Plánkova ulice	1 100 237 Kč
2015	ROP NUTS II Jihozápad	Zlepšení kvality výuky přírodovědně a technicky zaměřených předmětů - ZŠ prof. Josefa Brože V. Březí	1 315 073 Kč
2015	OPŽP	Zateplení tělocvičny základní školy - město Vlachovo Březí	3 034 295 Kč
2016	POV	Zhotovení veřejného osvětlení sídliště Hájký	550 000 Kč
2016	POV	Udržované sakrální stavby Mikroregionu Vlachovo Březí	589 333 Kč
2017	POV	Obnova chodníku Hájký ve Vlachově Březí	736 582 Kč
2017	POV	Turistický informační systém v obcích mikroregionu Vlachovo Březí	997 984 Kč
2017	SFDI	Chodník, veřejné osvětlení, kanalizace a vodovody v Nerudově ulici	7 195 243 Kč
2017	OPŽP	Snížení energetické náročnosti objektu Sokolovny	9 566 083 Kč

Příloha 2: Fotografie Panského Pivovaru
Interiér před a po rekonstrukci

Exteriér před a po rekonstrukci

Příloha 3: Fotografie nové učebny přírodních věd – před a po rekonstrukci

Příloha 4: Plánované projekty pro další rozvoj obce

Název projektu + stručný popis	Cena - odhad	Priorita 1 - 3	Období realizace
Vybudování suchého poldru na horním toku Libotyňského potoka	3 mil.	2-3	2018-2020
Zřídit vlastní odvoz a třídění odpadů včetně TKO. Pořídit třídící linku a halu. Pořídit techniku na svoz odpadů a manipulaci s ním.	20 mil.	1-2	2016-2020
Rekultivovat starou skládku, zavézt zeminou a zalesnit upravenou plochu	3 mi.	3	2016-2020
Zřízení ovocné aleje podél komunikace Pod duby. Doplnění zeleně na Sídlišti ve Vlachově Březí.	1,5 mil.	2-3	2017-2020
Zrealizovat zateplení budovy radnice ve Vlachově Březí včetně střešního pláště a nové fasády. Uvažovat o instalaci FVE na jižní plochu střech radnice	7 mil.	1-2	2017-2020
Rekonstrukce zanedbaného vodovodního řádu. Pořízení techniky a zařízení pro detekci a vyhledávání poruch	15 mil.	1	2017-2018
Zřízení a zařízení kompostárny včetně pořízení pozemků, jejich oplocení, zpevněné plochy, vybavení strojním zařízením, vodovodní vrt, elektropřípojka, garáž, zabezpečovací zařízení apod.	30 mil.	2	2017-2020
Vybudování bezbariérového přístupu do městského úřadu (výtah), příprava na zřízení knihovny v sálu městského úřadu, vybudování veřejných WC na dvoře úřadu.	18 mil.	1	2017-2018
Rekonstrukce zámku s vybudováním bytu správce a vybaveností pro potřeby města. Centrum celoživotního vzdělávání	20 mil.	3	2018-2020
Pokračování v regeneraci městské památkové zóny (obnova budov a nádvorí v areálu zámku, oprava kapliček křížové cesty, opravy v kostele a ostatních objektech památkového zájmu).	15 mil.	2	2017-2018
Zateplení objektu hasičárny včetně výměn otvorových prvků a modernizace vjezdových vrat a opravou střech a klempířských prvků	2 mil.	2	2018-2020
Odkoupení areálu fotbalového stadionu, rekonstrukce plochy stadionu, vybudování dalších hřišť – trénink, volejbal, tenis) demolice stávající budovy a vybudování nového zázemí kanceláře, šaten, sociálního zařízení a umýváren atd.	8 mil.	2	2017-2020
Pořízení pozemků od Tělocvičné jednoty Sokol a obnovit sportovní hřiště a vybudovat venkovní zázemí pro sokolovnu	3 mil.	2	2017-2020
Zhotovení propojovací komunikace Sídliště úsek 1 B	7,5 mil.	1	2017-2020
Zhotovení propojovací komunikace Žižkova – Vodičkova	3 mi.	3	2017-2020
Výstavba dalších a modernizace stávajících tras cyklostezek. Doplnění stání o stojany na kola, přístřešky pro posezení a odpočinek, stojany s mapami a doplnění značení	4,5 mil	3	2017-2020
Rekonstrukce a intenzifikace ČOV ve Vlachově Březí. Zřízení malých ČOV případně jímek v městských částech Pořízení fekálního vozidla pro svoz obsahu jímek z městských částí	30 mil.	1	2017-2020
Rekonstrukce vodovodního přivaděče od vodojemu. Zřízení nového vodojemu a vodovodu II. tlakového pásma. Vyčištění studní a vrtů stávajících místních zdrojů vody. Vyhledání a realizace nových zdrojů vody.	20 mil.	1	2017-2018